

CMI – Center za metodologijo in informatiko
FDV – Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani
<http://www.ris.org>, email: info@ris.org

in

Fakulteta za management Koper, Univerza na Primorskem

RIS 2004/2005 – e-izobraževanje (#62)

telefonska anketa

Povzetek:

V poročilu so analizirani rezultati reprezentativne telefonske ankete RIS med aktivnimi (mesečnimi) uporabniki interneta konec leta 2004. Glavne ugotovitve:

- Pojem elektronsko izobraževanje pozna 22% respondentov (27% uporabnikov interneta in le 7% neuporabnikov interneta), medtem ko je vsaj že slišalo za ta pojem 63% respondentov.*
- V letih 2002 in 2004 se uporabniki interneta močno strinjajo, da se je vse življenje potrebno izobraževati in izpopolnjevati (povprečna ocena 4.7 na lestvici 1-5), in da so se pripravljani dodatno izobraževati in izpopolnjevati (4.4).*
- Petina (21%) mesečnih uporabnikov interneta, ki poznajo pojem e-izobraževanja oziroma elektronskega izobraževanja, se je že kdaj izobraževala na daljavo prek interneta, kar pomeni, da se je 6% mesečnih uporabnikov interneta že kdaj izobraževalo na daljavo prek interneta*
- Respondenti, ki so se kakorkoli izobraževali v zadnjih 4 tednih, so pri tem uporabljali informacije in gradiva na internetu (68%), CD-ROMu (43%) in internem računalniškem sistemu organizacije – intranetu (26%).*
- Mednarodne raziskave (SIBIS, Cronos) kažejo, da Slovenija na področju e-izobraževanja nekoliko zaostaja za povprečjem EU-15.*

Ljubljana, maj 2005

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede
Center za metodologijo in informatiko, Projekt RIS
e-mail: info@ris.org, URL: <http://www.ris.org/>

in

Univerza na Primorskem, Fakulteta za management Koper

RIS 2004/2005 #62

E-IZOBRAŽEVANJE – telefonska anketa 2004

Avtorji: Vasja Vehovar, Dušan Lesjak, Darja Lavtar, Viktorija Sulčič

Ljubljana, maj 2005

OSNOVNE UGOTOVITVE

Poročilo se nanaša na telefonsko anketo RIS – *december 2004* (n=2,364) in nadaljuje prejšnje raziskave projekta RIS na tem področju. Osnovne ugotovitve o *e-izobraževanju* pa se nanašajo na reprezentativni vzorec oseb v starosti od 10 do 75 let, kjer je na glavnino vprašanj odgovarjala četrтина respondentov. Glavne ugotovitve:

- Pojem elektronsko izobraževanje pozna 22% respondentov, medtem ko je vsaj že slišalo za ta pojem 63% respondentov. Med uporabniki interneta pojem e-izobraževanja pozna 27% vprašanih, med neuporabniki interneta pa le 7% vprašanih.
- V letih 2002 in 2004 med mesečnimi uporabniki obstaja močno strinjanje o tem, da se je vse življenje potrebno izobraževati (povprečna ocena 4.7 na lestvici od 1-5), in da so se tudi pripravljene dodatno izobraževati in izpopolnjevati (4.4). Leta 2004 se uporabniki interneta sicer nekoliko bolj kot leta 2002 strinjajo, da je izobrazba, pridobljena s študijem na daljavo, enakovredna izobrazbi, pridobljeni na klasičen način (2004 – 3.5, 2002 – 3.3).
- Večje razlike v strinjanju so pri trditvi o pripravljenosti vključiti se v e-izobraževanje, saj so se leta 2002 respondenti v povprečju bolj strinjali s trditvijo (3.6) kot leta 2004 (3.1). Pri tem je potrebno poudariti, da sta trditvi v letih 2002 in 2004 nekoliko različni, saj smo v letu 2002 spraševali o pripravljenosti za vključitev v e-izobraževanje, leta 2004 pa o pripravljenosti za vključitev v e-izobraževanje prek interneta.
- Petina (21%) mesečnih uporabnikov interneta, ki poznajo pojem e-izobraževanje, se je že kdaj izobraževala prek interneta.
- V formalno izobraževanje kot osnovnošolec, dijak ali študent je bilo v zadnjih 4 tednih vključenih 23% respondentov v starosti 10-75 let (29% uporabnikov interneta in le 6% neuporabnikov interneta); v interno izobraževanje organizirano s strani njihovega podjetja oziroma organizacije za zaposlene in druge sodelavce je bilo v zadnjih 4 tednih vključenih 16% respondentov (18% uporabnikov interneta in le 9% neuporabnikov interneta); v kakršnekoli druge izpopolnjevalne in samoizobraževalne aktivnosti s ciljem, da se pripravijo na njihovo poklicno prihodnost, pa je bilo vključenih 21% respondentov (26% uporabnikov interneta in le 9% neuporabnikov interneta).
- Respondenti, ki so se v zadnjih 4 tednih kakorkoli izobraževali, so pri tem uporabljali informacije in gradiva na internetu (68%), CD-ROMu (43%) in internem računalniškem sistemu organizacije – intranetu (26%).

- Raziskava SIBIS 2002/2003 je pokazala, da Slovenija na področju e-izobraževanja aktivnega prebivalstva nekoliko zaostaja za povprečjem držav EU-15, vendar pa je visoko nad povprečjem držav takratnih 10 pridruženih članic EU. Podoben položaj Slovenije pa kaže tudi raziskava Cronos (2004), ki se je ukvarjala z različnimi vrstami izobraževalnih aktivnosti prek interneta.

KAZALO

OSNOVNE UGOTOVITVE.....	3
KAZALO	5
KAZALO TABEL IN SLIK	6
1. METODOLOGIJA.....	8
2. UPORABNIKI INTERNETA.....	9
3. E-IZOBRAŽEVANJE.....	12
3.1. Poznavanje pojma e-izobraževanja	12
3.2. Odnos do e-izobraževanja	16
3.3. Izobraževanje na daljavo prek interneta.....	22
3.4. Splošna vključenost v izobraževanje.....	24
3.5. On-line izobraževanje	32
3.6. Mednarodna raziskava o izobraževanju (CRONOS)	34
3.7. Izobraževanje aktivnega prebivalstva (SIBIS).....	36

KAZALO TABEL IN SLIK

Tabela 1: Poznavanje pojma e-izobraževanje (RIS, december 2004)	13
Tabela 2: Poznavanje pojma izobraževanja na daljavo med respondenti, ki so uporabljali internet v zadnjih 3 mesecih (RIS, junij 2002)	13
Tabela 3: Socio-demografske značilnosti za poznavanje pojma e-izobraževanja (RIS, december 2004, n=401). 15	
Tabela 4: Strinjanje s trditvami o e-izobraževanju med vsemi respondenti - skupaj (RIS, december 2004)	16
Tabela 5: Strinjanje s trditvami o e-izobraževanju – uporabniki interneta in neuporabniki interneta (RIS, december 2004).....	17
Tabela 6: Primerjava trditvev o e-izobraževanju med RIS 2004 in RIS 2002 (RIS, december 2004 in RIS, junij 2002)	17
Tabela 7: Socio-demografske značilnosti za strinjanje z trditvami o odnosu do e-izobraževanja med vsemi respondenti; povprečne vrednosti (RIS, december 2004, n=381)	21
Tabela 8: Socio-demografske značilnosti za izobraževanje na daljavo prek interneta med uporabniki interneta, ki poznajo pojem e-izobraževanja (RIS, december 2004, n=80)	23
Tabela 9: Splošna vključenost v izobraževanje v zadnjih 4 tednih med uporabniki in neuporabniki interneta (RIS, december 2004).....	25
Tabela 10: (Ne)vključenost v izobraževanje v zadnjih 4 tednih med vsemi respondenti (RIS, december 2004) .	25
Tabela 11: Socio-demografske značilnosti za vključenost v izobraževanje; deleži odgovorov »da« med vsemi respondenti (RIS, december 2004, n=401).....	27
Tabela 12: Uporaba informacij in pripomočkov za izobraževanje med uporabniki in neuporabniki interneta, ki so se izobraževali v zadnjih 4 tednih (RIS, december 2004)	29
Tabela 13: Socio-demografske značilnosti za uporabo informacij in pripomočkov za izobraževanje med respondenti, ki so se izobraževali v zadnjih 4 tednih; deleži odgovorov »da« (RIS, december 2004, n=179)	31
Tabela 14: »S katerega področja je bilo to on-line izobraževanje?«; med mesečnimi uporabniki interneta, ki so pri svojem izobraževanju, ki je bilo v celoti zasnovano on-line, uporabljali informacije in gradiva na internetu in internem računalniškem sistemu organizacije (RIS - december 2004, n=15).....	33
Tabela 15: Izobraževanje (CRONOS, EU-25).....	35

Slika 1: Delež uporabnikov interneta v celotni populaciji (RIS 1998 - 2004).	10
Slika 2: Gibanje deleža mesečnih uporabnikov interneta v populaciji od 10 do 75 let – izsek iz slike 1 (RIS, 1996 - 2004).	11
Slika 3: Uporaba interneta v populaciji od 10 do 75 let (RIS, december 2004, n=2,364).	11
Slika 4: Poznavanje pojma e-izobraževanje (RIS, december 2004).	13
Slika 5: »Ali poznate pojem elektronsko izobraževanje oziroma e-izobraževanje?«; med uporabniki interneta (RIS – december 2004, n=401; RIS – junij 2002, n=188)	14
Slika 6: Strinjanje s trditvami o e-izobraževanju med uporabniki interneta, ki so že slišali za pojem e-izobraževanje (RIS – december 2004, n=401; RIS – junij 2002, n=266)	18
Slika 7: Strinjanje s trditvami o e-izobraževanju med uporabniki interneta, ki so že slišali za pojem e-izobraževanje – povprečne vrednosti (RIS – december 2004, n=401; RIS – junij 2002, n=266)	18
Slika 8: Pripravljenost za vključitev v e-izobraževanje med uporabniki interneta, ki so že slišali za pojem e-izobraževanje (RIS – december 2004, n=401; RIS – junij 2002, n=266)	19
Slika 9: Pripravljenost za vključitev v e-izobraževanje med uporabniki interneta, ki so že slišali za pojem e-izobraževanje – povprečni vrednosti (RIS – december 2004, n=401; RIS – junij 2002, n=266)	19
Slika 10: Izobraževanje na daljavo prek interneta mesečnih uporabnikov interneta, ki poznajo pojem e-izobraževanja (RIS – december 2004, n=80)	22
Slika 11: Splošna vključenost v izobraževanje v zadnjih 4 tednih med vsemi respondenti (RIS – december 2004, n=403)	24
Slika 12: (Ne)vključenost v izobraževanje v zadnjih 4 tednih med vsemi respondenti (RIS – december 2004, n=403)	26
Slika 13: Uporaba informacij in pripomočkov za izobraževanje med tistimi, ki so se izobraževali v zadnjih 4 tednih (RIS – december 2004, n=179)	28
Slika 14: Uporaba informacij in pripomočkov za izobraževanje med respondenti, ki so se izobraževali v zadnjih 4 tednih, glede na vrsto izobraževanja (RIS – december 2004, n=179)	29
Slika 15: »Ali je bilo celotno izobraževanje oz. izpopolnjevanje (predmet, tečaj, ipd.) zasnovano on-line?«; med mesečnimi uporabniki interneta, ki so pri svojem izobraževanju uporabljali informacije in gradiva na internetu in internem računalniškem sistemu organizacije (RIS – december 2004, n=122)	32
Slika 16: On-line izobraževanje med mesečnimi uporabniki interneta, ki so pri svojem izobraževanju uporabljali informacije in gradiva na internetu in internem računalniškem sistemu organizacije glede na vrsto izobraževanja (RIS – december 2004, n=122)	32
Slika 17: »Je bilo to on-line izobraževanje v slovenskem ali angleškem jeziku?«; med mesečnimi uporabniki interneta, ki so pri svojem izobraževanju, ki je bilo v celoti zasnovano on-line, uporabljali informacije in gradiva na internetu in internem računalniškem sistemu organizacije (RIS – december 2004, n=13)	33

1. METODOLOGIJA

Ugotovitve v poročilu temeljijo na podatkih, zbranih z reprezentativno telefonsko anketo v mesecu decembru 2004. Z metodo računalniško podprtega telefonskega anketiranja je bilo anketiranih 2,364 posameznikov v starosti od 10 do 75 let. Iz gospodinjstva so bili respondenti izbrani po metodi zadnjega rojstnega dne.

Ker gre pri podrobnejših analizah pogosto za majhno število enot, so v tabelah vpeljane naslednje oznake, ki jih **velja upoštevati tudi, kadar niso eksplicitno zapisane**, saj je število enot razvidno pri vseh tabelah:

- - nesprejemljivo nenatančna ocena, zgolj v ilustracijo (manj kot 10 enot);
- (()) - zelo nenatančna ocena (med 10 in 20 enot);
- () - nenatančna ocena (med 20 in 30 enot).

V poročilu je povsod razvidna odgovarjajoča velikost vzorca, iz česar je mogoče oceniti tudi natančnost ocene.

Majhne celice lahko zato služijo zgolj kot ilustracija, nikakor pa ne kot osnova za posplošeno trditev. Podrobnosti o interpretacijah v primeru majhnega števila enot so na spletni strani <http://backup.ris.org/topwww/metodologija.html>, kjer je podrobneje obravnavana tudi metodologija.

Na nekaterih mestih je za realno razumevanje podatkov navedena tudi standardna napaka ocene (SE). Upoštevati velja, da je običajni 95% interval zaupanja širok ± 2 SE, statistično značilna razlika dveh neodvisnih ocen s podobno standardno napako pa je 2.8 SE.

Vzorec je utežen glede na osnovne demografske podatke, kar pomeni, da se vzorec ujema s slovensko populacijo.

2. UPORABNIKI INTERNETA

Vprašanja, ki jih obravnavamo v tem poglavju, smo postavili *mesečnim uporabnikom interneta*.

Najprej ponovimo, koliko je uporabnikov interneta v Sloveniji. Na anketni vprašalnik RIS je odgovarjalo 2,364 respondentov, od katerih je 1,229 uporabnikov interneta. Vprašanje o uporabi interneta je bilo naslednje:

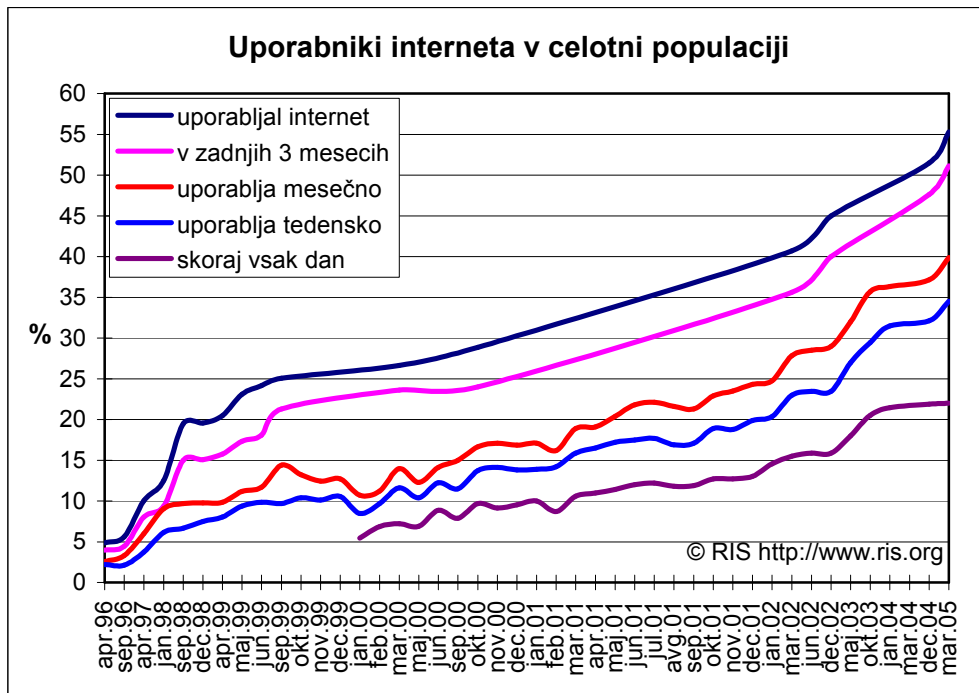
Ali vi osebno uporabljate internet... pri tem mislimo elektronsko pošto, www, ftp, WAP ali katerokoli drugo internetno storitev, pri čemer lahko dostopate preko katerekoli naprave (računalnik, mobilni telefon, dlančnik, TV...)? (Možna odgovora: da, ne)

Sledilo je vprašanje o pogostosti uporabe interneta:

Kako pogosto uporabljate internet? (Možni odgovori: večkrat dnevno, skoraj vsak dan, nekajkrat tedensko, nekajkrat mesečno, manj kot 1 krat na mesec).

Vprašanje o številu uporabnikov interneta je podrobneje obravnavano v poročilih RIS #55 (Dostop do interneta) in RIS #58 (Uporaba interneta).

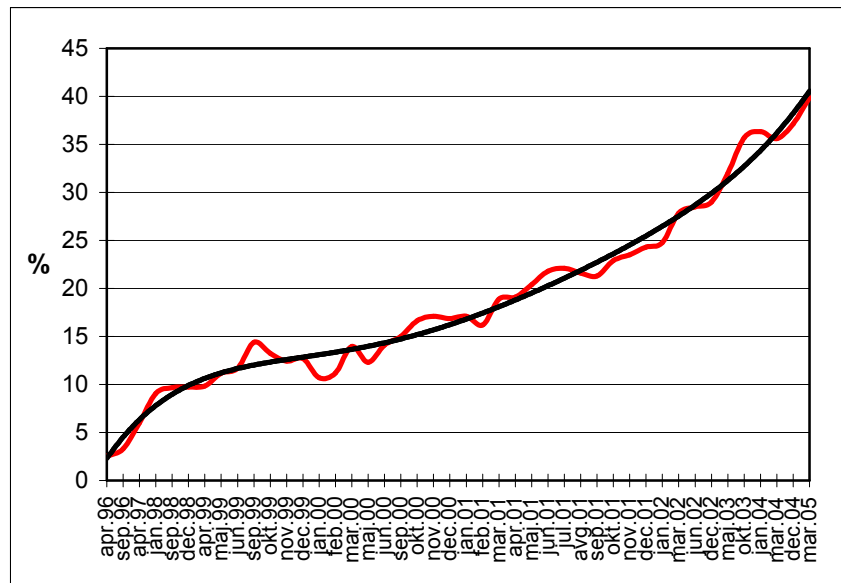
V nadaljevanju prikazujemo gibanje deleža uporabnikov interneta od leta 1996 do 2004 za celotno populacijo po podatkih RIS.

Slika 1: Delež uporabnikov interneta v celotni populaciji (RIS 1998 - 2005).

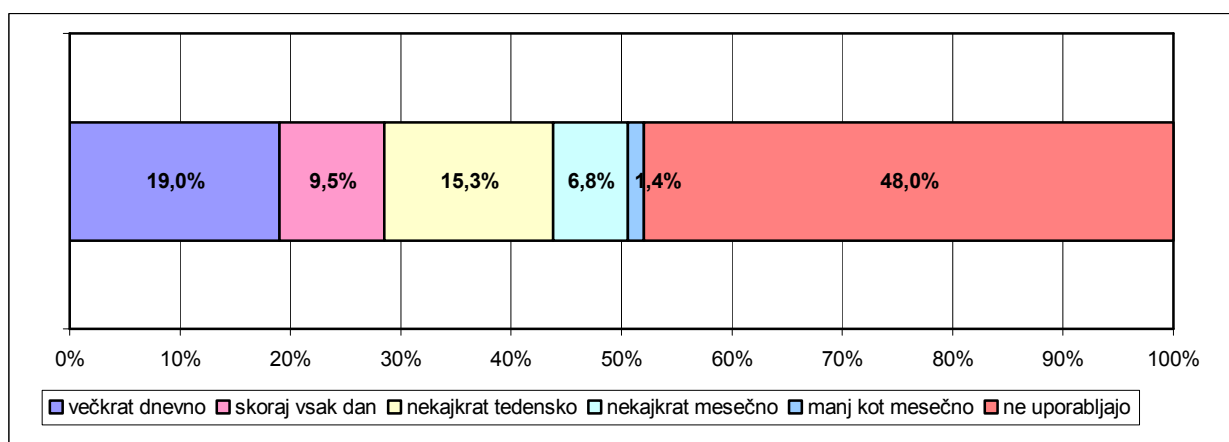
Podatki kažejo, da je odstotek mesečnih, tedenskih in dnevnih uporabnikov, v primerjavi z zadnjo meritvijo RIS2004 (marec 2004), v decembru 2004 nekoliko narasel. V absolutnem smislu je število mesečnih uporabnikov naraslo s 710,600 uporabnikov v marcu 2004 na 745,000 uporabnikov v decembru 2004 (razlika 34,400 uporabnikov interneta). Pri tem naj opozorimo, da oscilacije niso nujno statistično značilne, saj je interval zaupanja v vsako smer okoli 24,000 uporabnikov.

Posebej si pogledjmo še gibanje mesečnih uporabnikov interneta v letih 1996 – 2004 po podatkih RIS. Slika 2 je v bistvu le izsek iz slike 1, saj gibanje deleža mesečnih uporabnikov interneta predstavljamo posebej.

Slika 2: Gibanje deleža mesečnih uporabnikov interneta v populaciji od 10 do 75 let – izsek iz slike 1 (RIS, 1996 - 2005).

Na naslednji sliki (Slika 3) so grafično prikazani deleži neuporabnikov interneta in uporabnikov interneta glede na pogostost uporabe interneta. Deleže prikazujemo za raziskavo RIS v starostni kategoriji 10 – 75 let. Vidimo lahko, da po podatkih RIS 19% oseb starih od 10 do 75 let, uporablja internet večkrat dnevno, slabih 10% skoraj vsak dan, dobrih 15% nekajkrat tedensko, slabih 7% nekajkrat mesečno in samo dober 1% oseb starih od 10 do 75 let uporablja internet manj kot mesečno. V starostni skupini 10 do 75 let je po podatkih RIS slaba polovica (48%) neuporabnikov interneta.

Slika 3: Uporaba interneta v populaciji od 10 do 75 let (RIS, december 2004, n=2,364).

3. E-IZOBRAŽEVANJE

Uporaba informacijsko-komunikacijskih tehnologij predstavlja velik napredek v izobraževanju, saj se s tem odpirajo novi načini dostopa so znanja. Nekatera znanja ne predpostavljajo tehničnih in visoko zahtevnih sposobnosti, ampak jih je možno osvojiti v nekaj urah, če smo vajeni delati z računalniki. Programska oprema je namreč zasnovana tako, da je uporabnikom prijazna. Poseben izziv pa predstavlja e-izobraževanje (elektronsko izobraževanje, izobraževanje na daljavo), saj z uporabo informacijsko-komunikacijskih tehnologij v namene izobraževanja ta način pridobivanja znanja postane bolj atraktiven.

V tem poglavju bomo predstavili poznavanje pojma e-izobraževanja oz. elektronskega izobraževanja, odnos respondentov do e-izobraževanja, vključenost respondentov v razne oblike izobraževanja in pogostost uporabe različnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij v procesu izobraževanja. Mesečne uporabnike interneta smo tudi povprašali, ali so se že izobraževali na daljavo prek interneta.

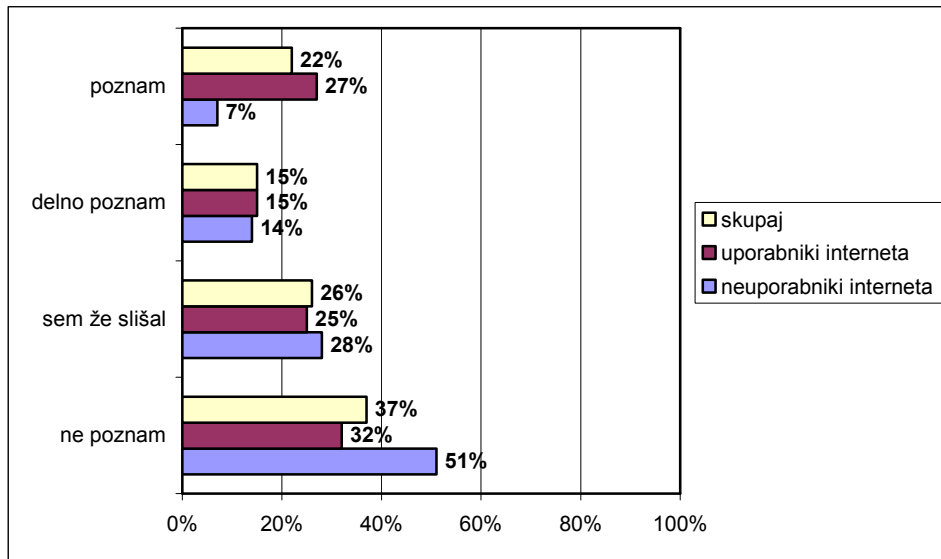
3.1. Poznavanje pojma e-izobraževanja

Nekatera vprašanja v sklopu e-izobraževanja so bila postavljena tako mesečnim uporabnikom interneta kot tudi neuporabnikom interneta. V takih primerih navajamo skupne rezultate (združeni so uporabniki in neuporabniki interneta) in ločene rezultate: posebej za uporabnike in posebej za neuporabnike interneta. Glede na socio-demografske značilnosti pa so predstavljeni skupni rezultati.

Najprej smo respondente spraševali, ali poznajo pojem elektronsko izobraževanje oz. e-izobraževanje. Pojem elektronsko izobraževanje pozna 22% respondentov, medtem ko je vsaj že slišalo za ta pojem 63% respondentov. Obstajajo velike razlike v poznavanju pojma med uporabniki in neuporabniki interneta, saj med uporabniki interneta pojem e-izobraževanja pozna 27% vprašanih, med neuporabniki interneta pa le 7% vprašanih. Pojma elektronsko izobraževanje pa ne pozna dobra tretjina vseh respondentov (37%), med uporabniki interneta tega pojma ne pozna tretjina (32%), med neuporabniki interneta pa polovica (51%) (Tabela 1).

Tabela 1: Poznavanje pojma e-izobraževanje (RIS, december 2004)

<i>Ali poznate pojem elektronsko izobraževanje oziroma e-izobraževanje?</i>	<i>skupaj</i>		<i>uporabniki interneta</i>		<i>neuporabniki interneta</i>	
	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>
poznam	22%	87	27%	80	7%	7
delno poznam	15%	59	15%	44	14%	15
sem že slišal	26%	105	25%	74	28%	31
ne poznam	37%	150	32%	94	51%	56
skupaj	100%	401	100%	291	100%	110

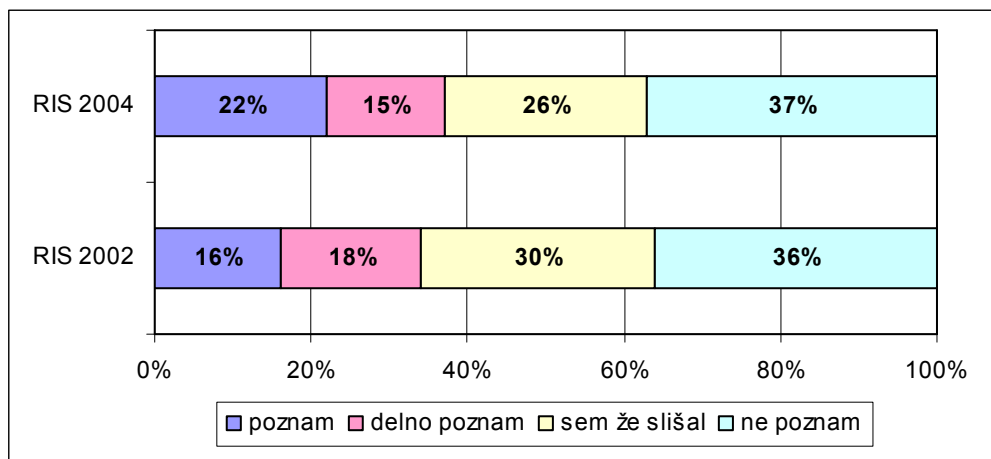
Slika 4: Poznavanje pojma e-izobraževanje (RIS, december 2004)

Tudi v letu 2002 se je raziskava RIS ukvarjala s temo e-izobraževanja. Leta 2002 so na vprašanja, ki so se nanašala na izobraževanje na daljavo ali elektronsko izobraževanje, odgovarjali uporabniki interneta v zadnjih treh mesecih (n=343). En del respondentov (n=177) je odgovarjal na vprašanje: »Ali poznate pojem izobraževanje na daljavo?«, medtem ko je drugi del respondentov (n=188) odgovarjal na vprašanje: »Ali poznate pojem elektronsko izobraževanje oziroma e-izobraževanje?«. V naslednji tabeli (Tabela 2) je prikazana frekvenčna porazdelitev za poznavanje pojma izobraževanja na daljavo v letu 2002.

Tabela 2: Poznavanje pojma izobraževanja na daljavo med respondenti, ki so uporabljali internet v zadnjih 3 mesecih (RIS, junij 2002)

<i>Ali poznate pojem izobraževanje na daljavo?</i>	<i>skupaj</i>	
	<i>%</i>	<i>n</i>
poznam	43%	76
delno poznam	19%	34
sem že slišal	20%	36
ne poznam	18%	31
skupaj	100%	177

Če se vrnemo nazaj na e-izobraževanje, lahko rečemo, da se je v primerjavi z letom 2002 poznavanje pojma elektronsko izobraževanje nekoliko povečalo, saj ga je leta 2002 poznalo 16% respondentov, ki so uporabljali internet v zadnjih 3 mesecih, leta 2004 pa 22 vseh respondentov oziroma 27% uporabnikov interneta (Slika 5). Povprečna ocena poznavanja pojma elektronskega izobraževanja je v letu 2002 znašala 2.1, leta 2004 pa 2.8.

Slika 5: »Ali poznate pojem elektronsko izobraževanje oziroma e-izobraževanje?«; med uporabniki interneta (RIS – december 2004, n=401; RIS – junij 2002, n=188)

Glede na socio-demografske značilnosti je poznavanje pojma e-izobraževanje med respondenti naslednje (Tabela 1):

- ženske poznajo pojem nekoliko bolje kot moški,
- respondenti stari od 30 do 49 let poznajo pojem najbolje, starejši od 49 let pa najmanj,
- z višanjem izobrazbe se večja poznavanje pojma e-izobraževanje,
- glede na regije je največje poznavanje pojma v ljubljanski in gorenjski regiji, najmanjše pa v goriški regiji in Prekmurju,
- najbolj poznajo pojem zaposleni, najmanj pa upokoenci,
- neuporabniki interneta najmanj poznajo pojem, najbolj pa dnevni uporabniki interneta,
- prej ko so respondenti začeli uporabljati internet, bolj poznajo pojem elektronskega izobraževanja,
- bolj ko znajo respondenti angleško, bolj poznajo pojem e-izobraževanja,
- pogosteje ko berejo računalniške revije, bolj respondenti poznajo pojem elektronskega izobraževanja.

Tabela 3: Socio-demografske značilnosti za poznavanje pojma e-izobraževanja (RIS, december 2004, n=401)

<i>Ali poznate pojem elektronsko izobraževanje oziroma e-izobraževanje?</i>		povprečna vrednost¹	n
SPOL	moški	2.9	191
	ženski	2.7	210
STAROST	10 do 14 let	3.1	29
	15 do 19 let	2.8	40
	20 do 29 let	2.7	87
	30 do 49 let	2.5	142
	nad 49 let	3.2	101
IZOBRAZBA	nedokončana OŠ	3.7	9
	osnovna šola	3.6	40
	poklicna šola	3.2	82
	srednja šola	2.5	112
	višja in visoka šola	2.1	68
	šolajoči	2.8	91
REGIJA	osrednja Slovenija	2.6	117
	vzhodno štajerska (MB)	2.9	77
	savinjska (CE)	2.8	44
	gorenjska	2.7	46
	goriška	3.1	23
	obalna	2.9	33
	dolenjska	2.9	31
	Prekmurje	3.1	30
STATUS	zaposleni	2.6	229
	nezaposleni/brezposelni	3.1	19
	upokojenci	3.2	60
	osnovnošolci	3.2	29
	dijaki	3.0	35
	študenti	2.3	27
UPORABA INTERNETA	večkrat dnevno	2.3	115
	skoraj vsak dan	2.5	50
	nekajkrat tedensko	3.0	86
	nekajkrat mesečno	2.9	40
	manj kot 1 krat na mesec	2.4	3
	ne uporablja interneta	3.3	107
UPORABLJA INTERNET OD ...	1996 in prej	2.1	29
	1997 - 1998	2.2	44
	1999 - 2000	2.5	84
	2001 - 2002	2.9	93
	2003 - 2004	3.1	41
ZNAJME ANGL. JEZIKA	sploh ne znam	3.5	64
	zelo slabo, delno	2.9	154
	v glavnem znam, znam tekoče	2.4	121
BRANJE RAČ. REVIJ	nikoli	2.8	124
	občasno	2.5	102
	mesečno	2.4	74
skupaj		2.6	401

¹ Nižja povprečna vrednost pomeni boljše poznavanje pojma.

3.2. Odnos do e-izobraževanja

Tudi nasledni sklop trditev je bil postavljen tako uporabnikom kot neuporabnikom interneta. Respondenti so na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam«, 5 pa, »zelo se strinjam« ocenjevali svoje (ne)strinjanje s 4 trditvami o e-izobraževanju. V povprečju so se najbolj strinjali s trditvijo »Vse življenje se je potrebno izobraževati in izpopolnjevati.« (4.7), najmanj pa s trditvijo »Pripravljen sem se vključiti v e-izobraževanje prek interneta.« (2.5) (Tabela 4).

Tabela 4: Strinjanje s trditvami o e-izobraževanju med vsemi respondenti - skupaj (RIS, december 2004)

Ocenite strinjanje z naslednjimi trditvami na lestvici od 1 do 5.	Vse življenje se je potrebno izobraževati in izpopolnjevati.		Pripravljen sem se dodatno izobraževati in izpopolnjevati.		Izobrazba, pridobljena s študijem na daljavo, je enakovredna izobrazbi, pridobljeni na klasičen način.		Pripravljen sem se vključiti v e-izobraževanje prek interneta.	
	%	n	%	n	%	n	%	n
1- sploh se ne strinjam	2%	8	10%	36	10%	36	36%	132
2	0%	1	6%	22	14%	51	20%	73
3 - niti niti	5%	20	14%	54	32%	118	20%	74
4	9%	34	21%	80	25%	90	14%	53
5 - zelo se strinjam	83%	318	49%	188	19%	69	11%	40
skupaj	100%	381	100%	381	100%	365	100%	373
povprečna ocena	4.7		3.9		3.3		2.5	
standardna napaka	0.04		0.1		0.1		0.1	
interval zaupanja	4.7 ± 0.1		3.9 ± 0.2		3.3 ± 0.2		2.5 ± 0.2	

Razhajanja o strinjanju so večja pri trditvi »Pripravljen sem se dodatno izobraževati in izpopolnjevati.«, saj se s trditvijo zelo strinja 55% uporabnikov interneta in le 37% neuporabnikov interneta, na drugi strani pa se sploh ne strinja s trditvijo 34% neuporabnikov interneta in le 4% uporabnikov interneta. Opaznejše razlike so tudi pri strinjanju s trditvijo »Pripravljen sem se vključiti v e-izobraževanje prek interneta.«, saj se z njo sploh ne strinja 30% uporabnikov interneta in polovica (50%) neuporabnikov interneta, s trditvijo pa se vsaj strinja (vrednosti 4 in 5) 30% uporabnikov interneta in 10% neuporabnikov interneta (Tabela 41).

Tabela 5: Strinjanje s trditvami o e-izobraževanju – uporabniki interneta in neuporabniki interneta (RIS, december 2004)

<i>Ocenite strinjanje z naslednjimi trditvami na lestvici od 1 do 5.</i>	Vse življenje se je potrebno izobraževati in izpopolnjevati.		Pripravljen sem se dodatno izobraževati in izpopolnjevati.		Izobrazba, pridobljena s študijem na daljavo, je enakovredna izobrazbi, pridobljeni na klasičen način.		Pripravljen sem se vključiti v e-izobraževanje prek interneta.	
	<i>upor. interneta</i>	<i>neupor. interneta</i>	<i>upor. interneta</i>	<i>neupor. interneta</i>	<i>upor. interneta</i>	<i>neupor. interneta</i>	<i>upor. interneta</i>	<i>neupor. interneta</i>
1- sploh se ne strinjam	2%	3%	4%	24%	7%	16%	30%	50%
2	0%	1%	5%	7%	16%	8%	18%	22%
3 - niti niti	4%	7%	14%	15%	32%	33%	22%	14%
4	9%	8%	23%	18%	25%	23%	17%	7%
5 - zelo se strinjam	84%	81%	55%	37%	19%	20%	13%	6%
skupaj	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
skupaj (n)	271	110	271	110	261	103	266	106
povprečna ocena	4.7	4.6	4.2	3.4	3.3	3.2	2.6	2.0
standardna napaka	0.04	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1
interval zaupanja	4.7 ± 0.1	4.6 ± 0.2	4.2 ± 0.2	3.4 ± 0.4	3.3 ± 0.2	3.2 ± 0.2	2.6 ± 0.2	2.0 ± 0.2

Tudi v letu 2002 so bile respondentom postavljene podobne trditve, ki so zapisane v naslednji tabeli (Tabela 6). Čeprav se trditve nekoliko razlikujejo, jih vseeno primerjamo v letih 2002 in 2004.

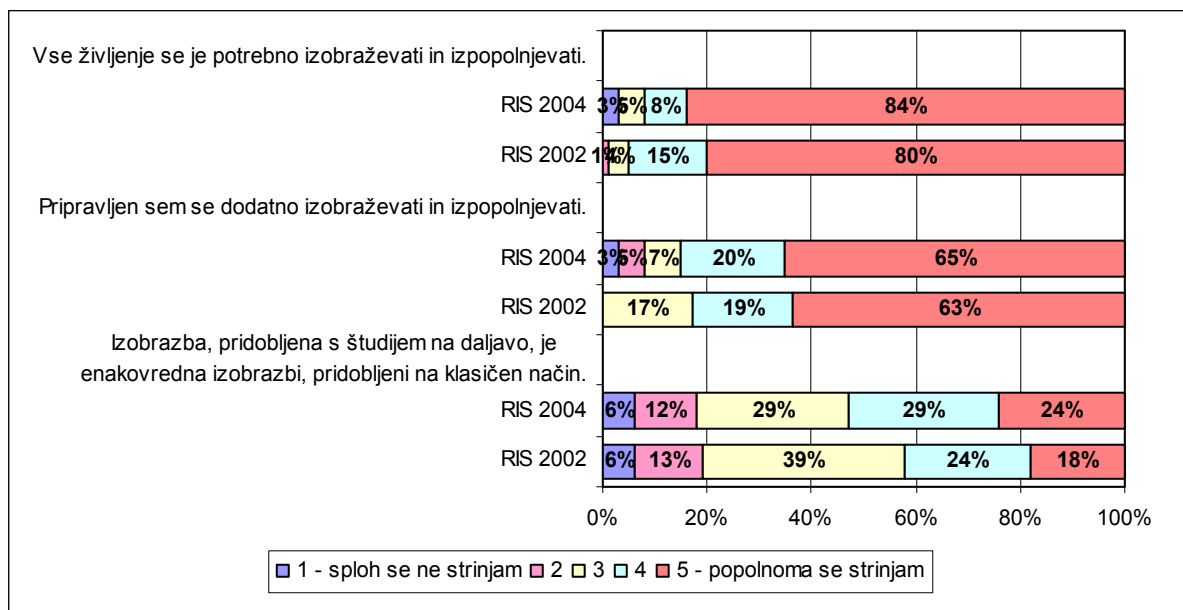
Tabela 6: Primerjava trditev o e-izobraževanju med RIS 2004 in RIS 2002 (RIS, december 2004 in RIS, junij 2002)

RIS 2004	RIS 2002
Vse življenje se je potrebno izobraževati in izpopolnjevati.	Vse življenje se je potrebno izobraževati.
Pripravljen sem se dodatno izobraževati in izpopolnjevati.	Pripravljen sem se dodatno izobraževati.
Izobrazba, pridobljena s študijem na daljavo, je enakovredna izobrazbi, pridobljeni na klasičen način.	Izobrazba, pridobljena s študijem na daljavo, je enakovredna izobrazbi, pridobljeni na klasičen način.
Pripravljen sem se vključiti v e-izobraževanje prek interneta.	Pripravljen sem se izobraževati s pomočjo interneta.
Na sklop trditev so odgovarjali tako uporabniki kot tudi neuporabniki interneta.	Na sklop trditev so odgovarjali respondenti, ki so uporabljali internet v zadnjih 3 mesecih in so že slišali za pojem e-izobraževanje ali izobraževanje na daljavo.

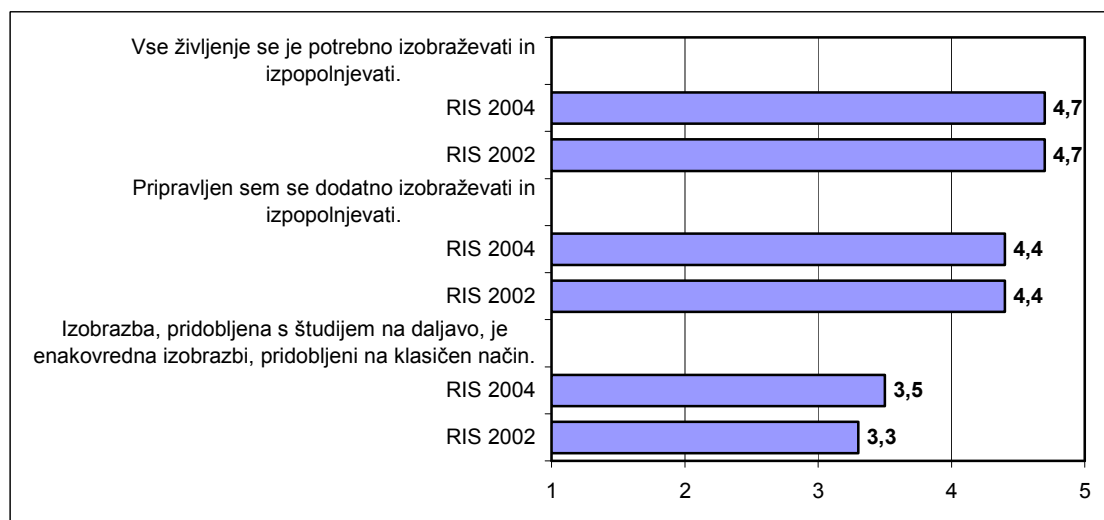
Da lahko primerjamo podatke med letoma 2002 in 2004, smo za leto 2004 v primerjavo vključili le uporabnike interneta, ki so že slišali za pojem e-izobraževanje ali izobraževanje na daljavo.

Tako leta 2002 kot tudi 2004 se respondenti najbolj strinjajo s trditvijo »Vse življenje se je potrebno izobraževati.« (4.7). Leta 2004 se respondenti enako kot leta 2002 strinjajo s trditvijo »Pripravljen sem se dodatno izobraževati in izpopolnjevati.« (4.4). Leta 2004 (3.5) se respondenti nekoliko bolj kot leta 2002 (3.3) strinjajo, da je izobrazba, pridobljena s študijem na daljavo, enakovredna izobrazbi, pridobljeni na klasičen način (Slika 7).

Razvijanje sposobnosti in znanj je neprekinjen proces, ki se ne konča z zaključkom formalnega izobraževanja posameznika. Vseživljenjsko izobraževanje postaja imperativ, katerega uresničevanje spodbuja in podpira tehnologija. Tudi raziskava RIS je pokazala, da se respondenti v veliki meri strinjajo s tem, da se je vse življenje potrebno izobraževati in izpopolnjevati. Sodobna računalniška in multimedijska tehnologija, zlasti pa še vse bolj zmogljive telekomunikacije, omogočajo mnogo več fleksibilnosti glede na čas, prostor, vsebino in tempo izobraževanja.

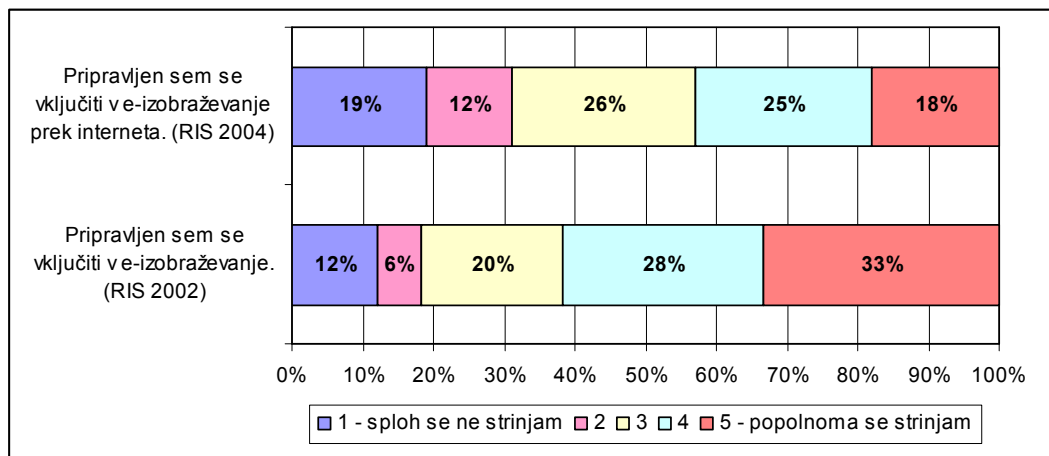

Slika 6: Strinjanje s trditvami o e-izobraževanju med uporabniki interneta, ki so že slišali za pojem e-izobraževanje (RIS – december 2004, n=401; RIS – junij 2002, n=266)

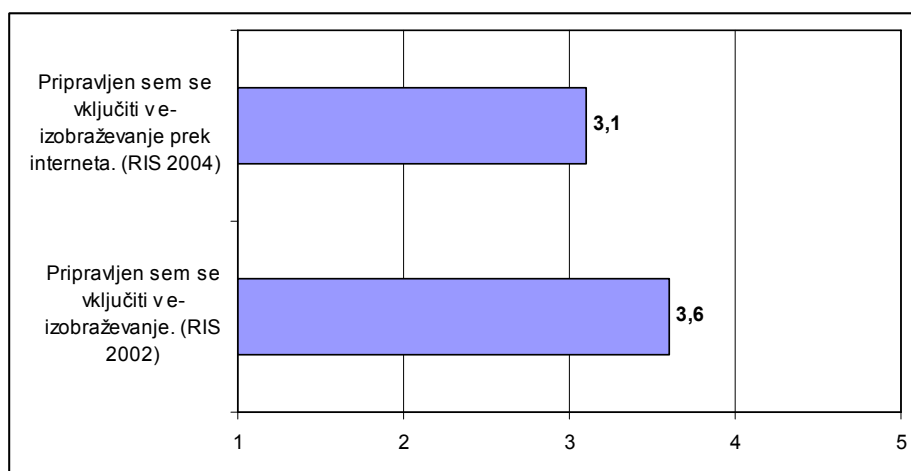

Slika 7: Strinjanje s trditvami o e-izobraževanju med uporabniki interneta, ki so že slišali za pojem e-izobraževanje – povprečne vrednosti (RIS – december 2004, n=401; RIS – junij 2002, n=266)

Večje razlike v strinjanju pa so pri trditvi o pripravljenosti vključiti se v e-izobraževanje, saj so se leta 2002 respondenti v povprečju bolj strinjali s trditvijo (3.6) kot leta 2004 (3.1). Pri tem je potrebno poudariti, da sta trditvi v letih 2002 in 2004 nekoliko različni, saj smo v letu 2002 spraševali o pripravljenosti za vključitev v e-izobraževanje, leta 2004 pa o pripravljenosti za vključitev v e-izobraževanje prek interneta (Slika 9). Zakaj so se uporabniki interneta v letu 2004 manj pripravljeni vključiti v e-izobraževanje, ne vemo natančno. Možno je, da so se pripravljeni vključiti v e-izobraževanje, vendar ne prek interneta (kakor smo spraševali v RIS 2004), zelo verjetno pa vzrok iskati v tem, da so se uporabniki interneta, ki so začeli uporabljati internet v letih 2003 in 2004, manj pripravljeni e-izobraževati prek interneta kot dolgoletni uporabniki interneta.

Slika 8: Pripravljenost za vključitev v e-izobraževanje med uporabniki interneta, ki so že slišali za pojem e-izobraževanje (RIS – december 2004, n=401; RIS – junij 2002, n=266)

Slika 9: Pripravljenost za vključitev v e-izobraževanje med uporabniki interneta, ki so že slišali za pojem e-izobraževanje – povprečni vrednosti (RIS – december 2004, n=401; RIS – junij 2002, n=266)

Nakazuje se, da se s trditvijo *»Vse življenje se je potrebno izobraževati in izpopolnjevati.«* najbolj strinjajo (razlike so zelo majhne):

- starejši od 20 let,
- izobraženi,
- v pogledu regij – osrednja Slovenija, vzhodna Štajerska in Prekmurje,
- zaposleni,
- dnevni uporabniki interneta,
- tisti, ki so začeli uporabljati internet leta 1996 in prej,
- tisti, ki znajo angleško.

S trditvijo *»Pripravljen sem se dodatno izobraževati in izpopolnjevati.«* se najbolj strinjajo:

- stari od 20 do 29 let,
- bolj izobraženi,
- v pogledu regij – savinjska, vzhodno štajerska in Prekmurje,
- zaposleni in šolajoči,
- vsaj tedenski uporabniki interneta,
- dolgoletni uporabniki interneta,
- tisti, ki dobro znajo angleško,
- tisti, ki mesečno berejo računalniške revije.

S trditvijo *»Izobrazba, pridobljena s študijem na daljavo, je enakovredna izobrazbi, pridobljeni na klasičen način.«* se najbolj strinjajo:

- stari od 30 do 49 let,
- srednje izobraženi,
- v pogledu regij – savinjska, gorenjska in dolenska,
- zaposleni,
- redni uporabniki interneta,
- tisti, ki dobro znajo angleško.

S trditvijo *»Pripravljen sem se vključiti v e-izobraževanje prek interneta.«* se najbolj strinjajo:

- stari 20-49 let,
- izobraženi,
- v pogledu regij – savinjska in vzhodno štajerska,
- dnevni uporabniki interneta,
- tisti, ki dobro znajo angleško,
- tisti, ki mesečno berejo računalniške revije.

Tabela 7: Socio-demografske značilnosti za strinjanje z trditvami o odnosu do e-izobraževanja med vsemi respondenti; povprečne vrednosti (RIS, december 2004, n=381)

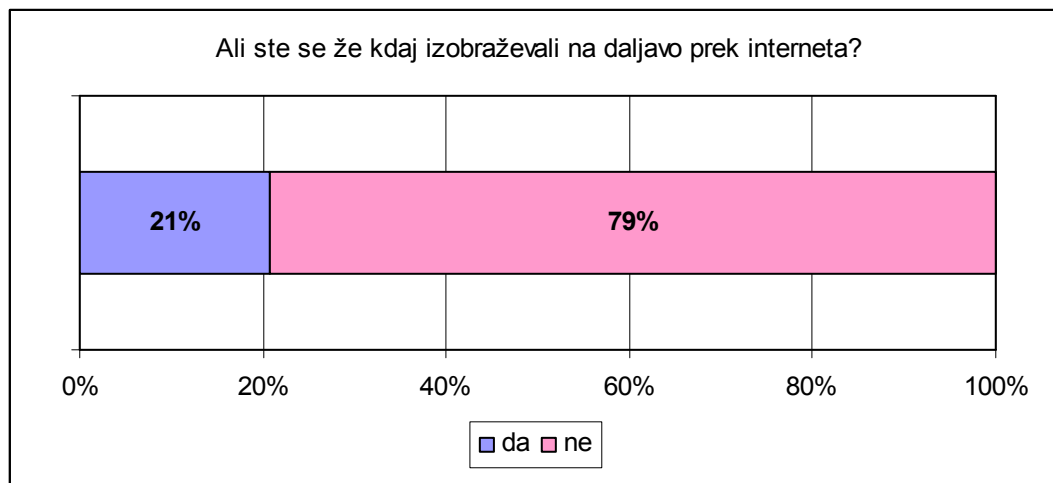
		Vse življenje se je potrebno izobraževati in izpopolnjevati.	Pripravljen sem se dodatno izobraževati in izpopolnjevati.	Izobrazba, pridobljena s študijem na daljavo, je enakovredna izobrazbi, pridobljeni na klasičen način.	Pripravljen sem se vključiti v e-izobraževanje prek interneta.	n
SPOL	moški	4.7	3.9	3.2	2.4	183
	ženski	4.7	4.0	3.4	2.5	197
STAROST	10 do 14 let	4.4	3.5	3.4	2.4	23
	15 do 19 let	4.6	4.3	3.0	2.5	39
	20 do 29 let	4.8	4.4	3.1	2.6	82
	30 do 49 let	4.8	4.1	3.5	2.6	137
	nad 49 let	4.7	3.3	3.2	2.1	98
IZOBRAZBA	nedokončana OŠ	4.7	2.7	2.4	1.8	9
	osnovna šola	4.3	3.1	3.1	1.5	39
	poklicna šola	4.7	3.6	3.2	2.1	79
	srednja šola	4.9	4.2	3.6	2.7	106
	višja in visoka šola	4.8	4.6	3.3	3.1	64
	šolajoči	4.6	4.1	3.1	2.5	83
REGIJA	osrednja Slovenija	4.8	3.9	3.3	2.5	112
	vzhodno štajerska (MB)	4.8	4.1	3.2	2.7	73
	savinjska (CE)	4.7	4.1	3.4	2.6	42
	gorenjska	4.7	4.0	3.4	2.4	43
	goriška	4.2	3.8	3.0	1.9	21
	obalna	4.3	3.5	3.3	2.5	32
	dolenjska	4.7	3.9	3.4	2.5	28
	Prekmurje	4.9	4.1	3.3	2.0	30
STATUS	zaposleni	4.8	4.2	3.4	2.6	220
	nezaposleni/brezposelni	4.6	3.9	3.0	2.6	17
	upokojenci	4.6	3.0	3.1	1.9	59
	osnovnošolci	4.4	3.5	3.4	2.4	23
	dijaki	4.5	4.3	2.9	2.5	33
	študenti	1.8	4.4	3.1	2.7	27
UPORABA INTERNETA	večkrat dnevno	4.9	4.4	3.4	2.8	112
	skoraj vsak dan	4.5	4.1	3.3	3.1	43
	nekajkrat tedensko	4.7	4.1	3.3	2.4	78
	nekajkrat mesečno	4.6	3.6	3.1	2.1	37
	manj kot 1 krat na mesec	4.1	2.8	3.0	2.5	3
	ne uporablja interneta	4.7	3.4	3.2	2.0	107
UPORABLJA INTERNET OD ...	1996 in prej	4.9	4.7	3.3	3.2	28
	1997 - 1998	4.7	4.6	3.5	3.0	40
	1999 - 2000	4.7	4.2	3.4	2.6	80
	2001 - 2002	4.7	3.9	3.2	2.5	84
	2003 - 2004	4.8	3.9	3.1	2.1	38
ZNANJE ANGL. JEZIKA	sploh ne znam	4.6	4.0	3.1	2.3	64
	zelo slabo, delno	4.8	4.2	3.4	2.7	154
	v glavnem znam, znam tekoče	4.8	4.4	3.5	3.1	121
BRANJE RAČ. REVIJ	nikoli	4.7	3.2	3.2	1.9	114
	občasno	4.7	3.9	3.3	2.4	99
	mesečno	4.8	4.4	3.3	2.6	72
skupaj		4.7	3.9	3.3	2.5	381

3.3. Izobraževanje na daljavo prek interneta

Poseben izziv pa predstavlja izobraževanje na daljavo, saj z uporabo informacijsko-komunikacijskih tehnologij v namene izobraževanja ta način pridobivanja znanja postane bolj atraktiven. Znanja sicer količinsko ni bistveno več kot v polpreteklem obdobju, je pa dosegljivo na bolj preprost in ne predrag način.

V raziskavi RIS smo tiste mesečne uporabnike interneta, ki poznajo pojem e-izobraževanja oziroma elektronskega izobraževanja, vprašali, ali so se že kdaj izobraževali na daljavo prek interneta. Pritrdilno je odgovorila le petina (21%) vprašanih.

Glede na to, da je na to vprašanje odgovarjalo 27% uporabnikov interneta (tisti, ki poznajo pojem e-izobraževanja), lahko rečemo, da se je 6% mesečnih uporabnikov interneta že kdaj izobraževalo na daljavo prek interneta.

Slika 10: Izobraževanje na daljavo prek interneta mesečnih uporabnikov interneta, ki poznajo pojem e-izobraževanja (RIS – december 2004, n=80)

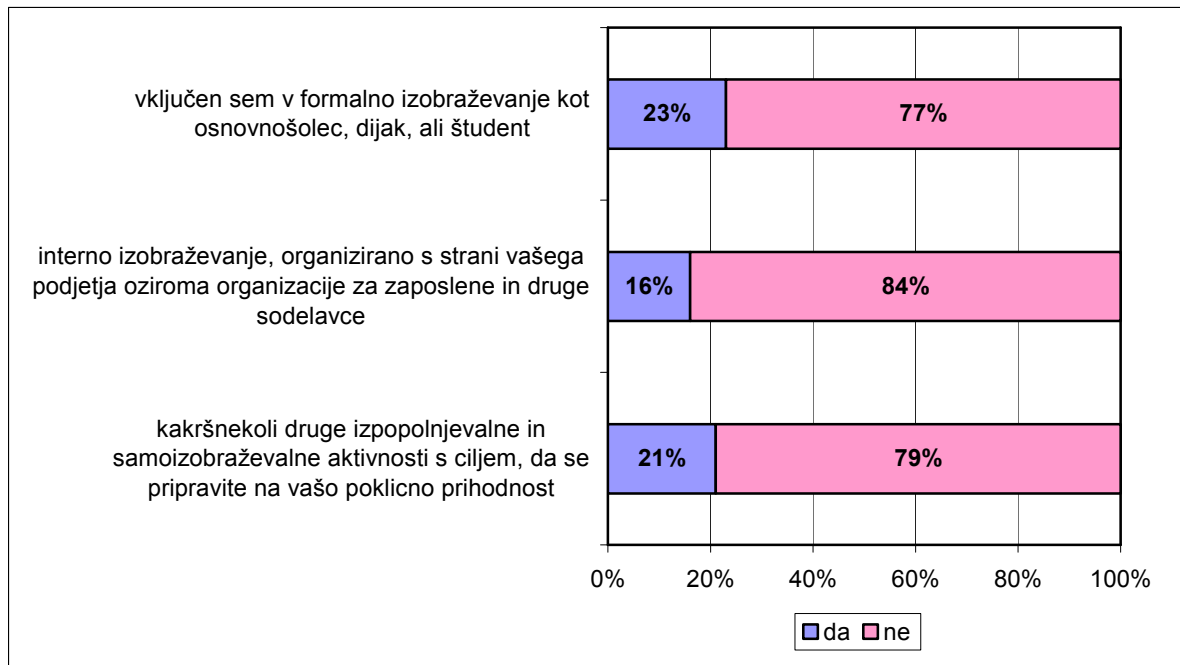
V raziskavi RIS 2002 pa so tisti, ki poznajo pojem izobraževanje na daljavo ali elektronsko izobraževanje, odgovarjali na vprašanje: »Ali ste se že kdaj izobraževali na daljavo?«. Pritrdilno je odgovorila slaba petina vprašanih (18%). Neposredna primerjava med letoma 2002 in 2004 pa zaradi razlik v anketnem vprašanju ni možna.

Tabela 8: Socio-demografske značilnosti za izobraževanje na daljavo prek interneta med uporabniki interneta, ki poznajo pojem e-izobraževanja (RIS, december 2004, n=80)

<i>Ali ste se že kdaj izobraževali na daljavo prek interneta?</i>		da (%)	da (n)	skupaj (n)
SPOL	moški	17%	6	36
	ženski	23%	10	43
STAROST	10 do 14 let	33%	1	3
	15 do 19 let	25%	2	8
	20 do 29 let	14%	3	21
	30 do 49 let	24%	9	37
	nad 49 let	11%	1	9
IZOBRAZBA	poklicna šola	0%	0	3
	srednja šola	14%	4	29
	višja in visoka šola	31%	9	29
	šolajoči	21%	4	19
REGIJA	osrednja Slovenija	26%	8	31
	vzhodno štajerska (MB)	7%	1	14
	savinjska (CE)	10%	1	10
	gorenjska	31%	4	13
	goriška	33%	1	3
	obalna	0%	0	6
	dolenjska	75%	3	4
	Prekmurje	0%	0	1
STATUS	zaposleni	20%	11	55
	nezaposleni/brezposelni	50%	1	2
	upokojenci	0%	0	3
	osnovnošolci	50%	1	2
	dijaki	14%	1	7
	študenti	20%	2	10
UPORABA INTERNETA	večkrat dnevno	25%	11	44
	skoraj vsak dan	29%	4	14
	nekajkrat tedensko	8%	1	13
	nekajkrat mesečno	11%	1	9
UPORABLJA INTERNET OD ...	1996 in prej	39%	5	13
	1997 - 1998	20%	4	20
	1999 - 2000	20%	4	20
	2001 - 2002	5%	1	19
	2003 - 2004	0%	0	5
ZNANJE ANGL. JEZIKA	sploh ne znam	0%	0	1
	zelo slabo, delno	10%	2	20
	v glavnem znam, znam tekoče	27%	10	37
BRANJE RAČ. REVIJ	nikoli	5%	1	22
	občasno	16%	5	31
	mesečno	39%	10	26
skupaj		21%	16	80

3.4. Splošna vključenost v izobraževanje

Tako uporabnikom kot neuporabnikom interneta smo postavili vprašanja, v kakšne vrste izobraževanj oz. izpopolnjevanj so bili vključeni v zadnjih 4 tednih. Dobra petina (23%) jih je vključenih v formalno izobraževanje kot osnovnošolec, dijak ali študent, 16% jih je vključeno v interno izobraževanje organizirano s strani njihovega podjetja oziroma organizacije za zaposlene in druge sodelavce, petina (21%) pa v kakršnekoli druge izpopolnjevalne in samoizobraževalne aktivnosti s ciljem, da se pripravijo na njihovo poklicno prihodnost (Slika 11).

Slika 11: Splošna vključenost v izobraževanje v zadnjih 4 tednih med vsemi respondenti (RIS – december 2004, n=403)

Razlike med uporabniki in neuporabniki interneta glede vključenosti v izobraževanje so kar opazne (Tabela 46):

- v formalno izobraževanje kot osnovnošolec, dijak ali študent je vključenih 29% uporabnikov interneta in le 6% neuporabnikov interneta,
- v interno izobraževanje organizirano s strani njihovega podjetja oziroma organizacije za zaposlene in druge sodelavce je vključenih 18% uporabnikov interneta in le 9% neuporabnikov interneta,

- v kakršnekoli druge izpopolnjevalne in samoizobraževalne aktivnosti s ciljem, da se pripravijo na njihovo poklicno prihodnost, pa je vključenih 26% uporabnikov interneta in le 9% neuporabnikov interneta.

Tabela 9: Splošna vključenost v izobraževanje v zadnjih 4 tednih med uporabniki in neuporabniki interneta (RIS, december 2004)

<i>Ali ste v zadnjih 4 tednih sodelovali v kakšnem od sledečih izobraževanj oz. izpopolnjevanj...</i>		<i>da</i>		<i>skupaj n</i>
		<i>%</i>	<i>n</i>	
<i>vklučen sem v formalno izobraževanje kot osnovnošolec, dijak, ali študent</i>	uporabniki interneta	29%	86	291
	neuporabniki interneta	6%	6	110
	skupaj	23%	92	401
<i>interno izobraževanje, organizirano s strani vašega podjetja oziroma organizacije za zaposlene in druge sodelavce</i>	uporabniki interneta	18%	54	291
	neuporabniki interneta	9%	10	112
	skupaj	16%	64	403
<i>kakršnekoli druge izpopolnjevalne in samoizobraževalne aktivnosti s ciljem, da se pripravite na vašo poklicno prihodnost</i>	uporabniki interneta	26%	75	291
	neuporabniki interneta	9%	10	112
	skupaj	21%	85	403

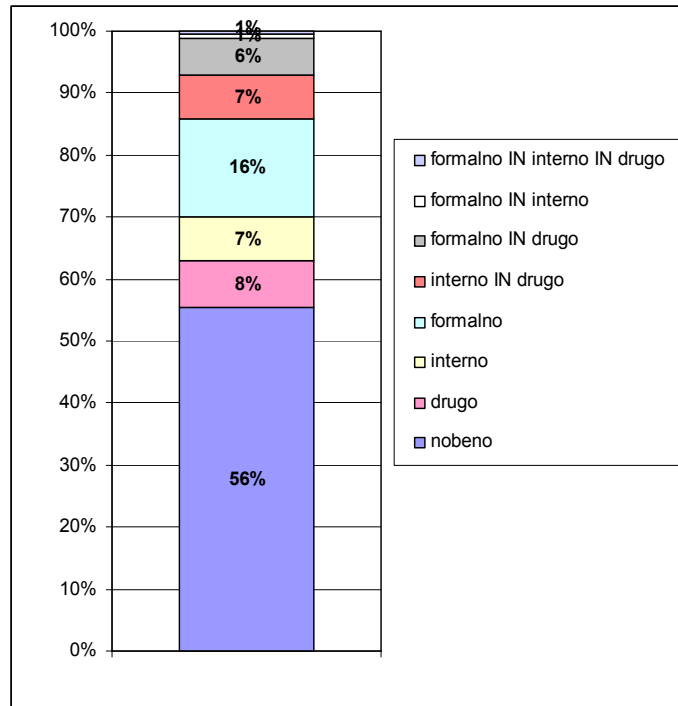
Poglejmo še, kakšno je stanje na področju vključenosti v izobraževanje v slovenski populaciji od 10 do 75 let. Več kot polovica oseb ni bila v zadnjih 4 tednih vključena v nobeno vrsto izobraževanja (56% oz. 943,500 oseb), preostali pa v vsaj eno od oblik izobraževanja (Tabela 10, Slika 12).

Tabela 10: (Ne)vključenost v izobraževanje v zadnjih 4 tednih med vsemi respondenti (RIS, december 2004)

<i>vklučenost v izobraževanje</i>	<i>št. oseb</i>	<i>%</i>	<i>n</i>
formalno IN interno IN drugo	8,500	1%	2
formalno IN interno	12,750	1%	3
formalno IN drugo	97,750	6%	23
interno IN drugo	123,250	7%	29
formalno	267,750	16%	63
interno	119,000	7%	28
drugo	127,500	8%	30
nobeno	943,500	56%	222
skupaj	1,700,000	100%	400

Oznake:

- formalno: vključen sem v formalno izobraževanje kot osnovnošolec, dijak, ali študent
- interno: interno izobraževanje, organizirano s strani vašega podjetja oziroma organizacije za zaposlene in druge sodelavce
- drugo: kakršnekoli druge izpopolnjevalne in samoizobraževalne aktivnosti s ciljem, da se pripravite na vašo poklicno prihodnost

Slika 12: (Ne)vključenost v izobraževanje v zadnjih 4 tednih med vsemi respondenti (RIS – december 2004, n=403)

Delež osnovnošolcev, ki so vključeni v formalno izobraževanje kot osnovnošolci (82%), je v raziskavi iz nepojasnjenih vzrokov podcenjen (Tabela 11).

V interno izobraževanje, organizirano za zaposlene in druge sodelavce, s strani podjetja oz. organizacije, je vključenih več (Tabela 11):

- moških,
- starih od 30 do 49 let,
- respondentov s končano višjo ali visoko šolo,
- zaposlenih,
- uporabnikov interneta.

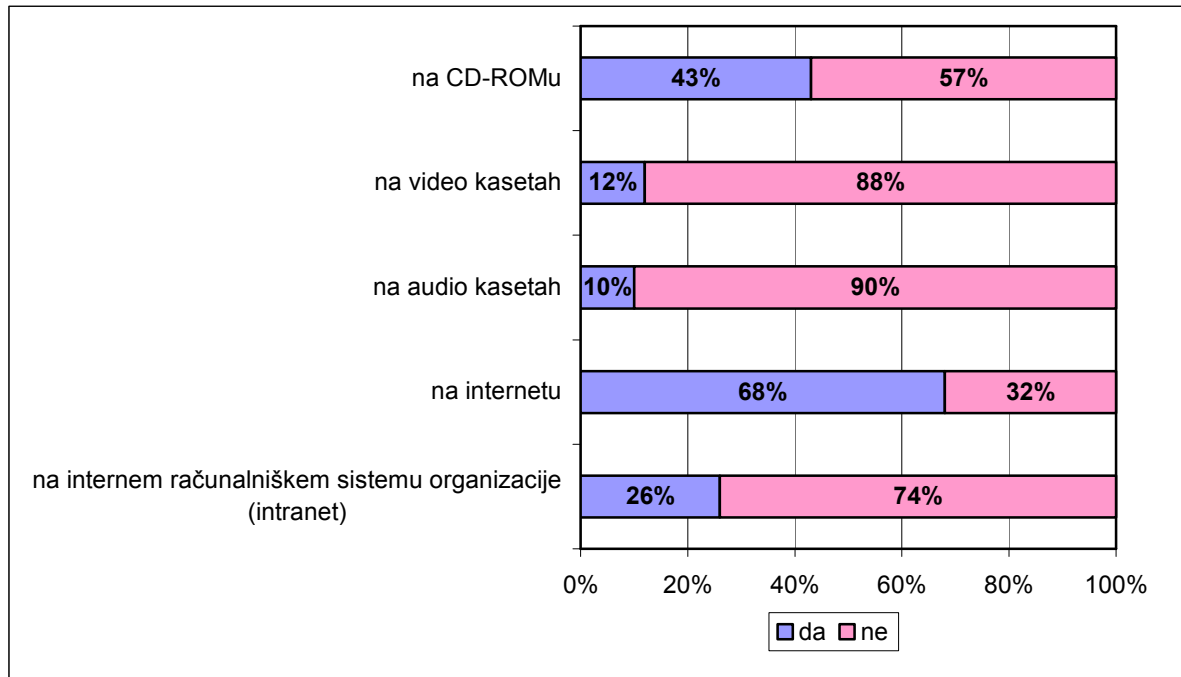
V različne izpopolnjevalne in samoizobraževalne aktivnosti s ciljem, da se respondenti pripravijo na njihovo poklicno prihodnost, pa se v večji meri vključujejo (Tabela 11):

- moški (razlike med spoloma so zelo majhne),
- stari od 20 do 49 let,
- respondenti s končano višjo ali visoko šolo,
- vsaj tedenski uporabniki interneta,
- dolgoletni uporabniki interneta.

Tabela 11: Socio-demografske značilnosti za vključenost v izobraževanje; deleži odgovorov »da« med vsemi respondenti (RIS, december 2004, n=401)

Ali ste v zadnjih 4 tednih sodelovali v kakšnem od sledečih izobraževanj oz. izpopolnjevanj...		vključen sem v formalno izobraževanje kot osnovnošolec, dijak, študent	interno izobraževanje, organizirano s strani vašega podjetja oz. organizacije za zaposlene in druge sodelavce	kakršnekoli druge izpopolnjevalne in samoizobraževalne aktivnosti s ciljem, da se pripravite na vašo poklicno prihodnost	skupaj n
SPOL	moški	19%	20%	23%	191
	ženski	27%	12%	19%	210
STAROST	10 do 14 let	79%	0%	13%	30
	15 do 19 let	73%	3%	17%	40
	20 do 29 let	35%	10%	32%	87
	30 do 49 let	5%	28%	29%	142
	nad 49 let	0%	13%	4%	101
IZOBRAZBA	nedokončana OŠ	0%	0%	0%	9
	osnovna šola	6%	13%	5%	40
	poklicna šola	8%	16%	15%	82
	srednja šola	9%	20%	19%	112
	višja in visoka šola	5%	31%	42%	68
	šolajoči	77%	1%	23%	91
REGIJA	osrednja Slovenija	22%	17%	19%	117
	vzhodno štajerska (MB)	19%	12%	17%	77
	savinjska (CE)	18%	18%	28%	44
	gorenjska	30%	18%	15%	46
	goriška	31%	9%	39%	23
	obalna	23%	6%	16%	33
	dolenjska	36%	23%	33%	31
Prekmurje	10%	22%	17%	30	
STATUS	zaposleni	7%	26%	25%	229
	nezaposleni/brezposelni	19%	5%	33%	19
	upokojenci	0%	3%	2%	60
	osnovnošolci	82%	0%	13%	31
	dijaki	74%	3%	17%	35
	študenti	78%	0%	41%	27
UPORABA INTERNETA	večkrat dnevno	27%	22%	33%	115
	skoraj vsak dan	31%	13%	25%	50
	nekajkrat tedensko	31%	18%	23%	86
	nekajkrat mesečno	30%	16%	13%	40
	manj kot 1 krat na mesec	0%	29%	29%	3
	ne uporablja interneta	6%	8%	8%	107
UPORABLJA INTERNET OD ...	1996 in prej	23%	39%	48%	29
	1997 - 1998	27%	11%	30%	44
	1999 - 2000	21%	23%	25%	84
	2001 - 2002	35%	15%	18%	93
	2003 - 2004	41%	12%	24%	41
ZNAJJE ANGL. JEZIKA	sploh ne znam	31%	17%	18%	124
	zelo slabo, delno	26%	19%	29%	102
	v glavnem znam, znam tekoče	28%	19%	31%	74
BRANJE RAČ. REVIJ	nikoli	2%	8%	5%	64
	občasno	16%	18%	19%	154
	mesečno	37%	17%	28%	121
skupaj		23%	16%	21%	401

Tiste respondente, ki se izobražujejo vsaj na enega od zgornjih načinov, smo vprašali, kakšne informacije in pripomočke so pri svojem izobraževanju uporabljali. Največ jih je uprabljalo informacije in gradiva na internetu (68%), CD-ROMu (43%) in internem računalniškem sistemu organizacije – intranetu (26%).

Slika 13: Uporaba informacij in pripomočkov za izobraževanje med tistimi, ki so se izobraževali v zadnjih 4 tednih (RIS – december 2004, n=179)

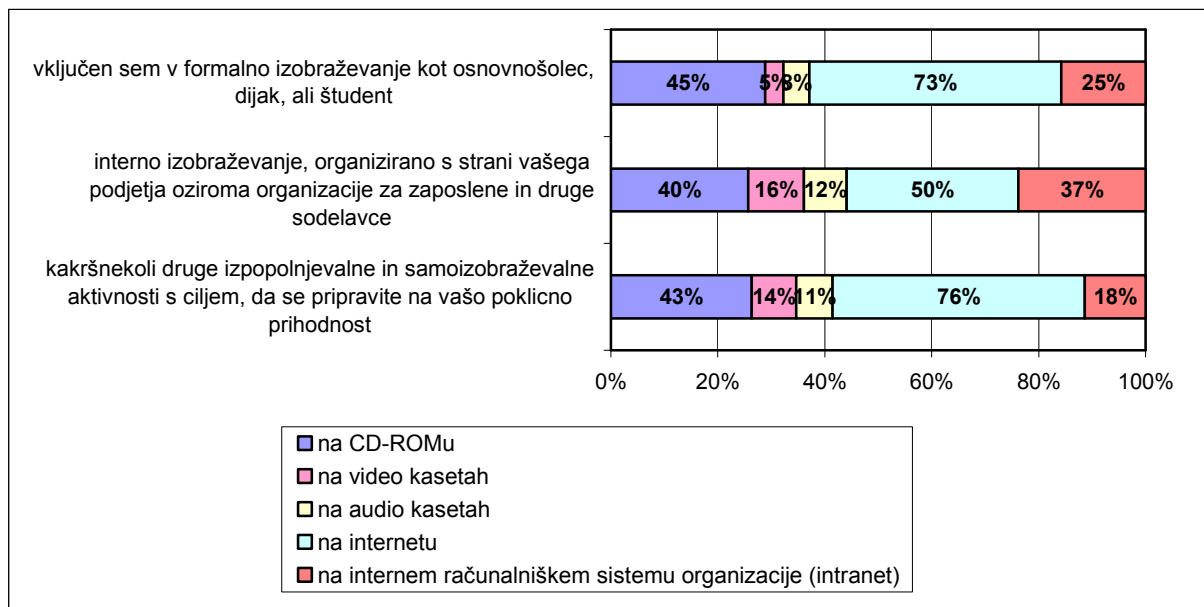
Uporaba različnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij v izobraževanju pa je različna pri uporabnikih in neuporabnikih interneta. Na splošno uporabniki interneta v večji meri uporabljajo našete informacijsko-komunikacijske tehnologije v procesu izobraževanja, še posebej pa se to izraža pri uporabi CD-ROMa in seveda interneta (Tabela 47).

Tabela 12: Uporaba informacij in pripomočkov za izobraževanje med uporabniki in neuporabniki interneta, ki so se izobraževali v zadnjih 4 tednih (RIS, december 2004)

Ali ste pri tem uporabljali informacije in gradiva...		da		skupaj n
		%	n	
na CD-ROMu	uporabniki interneta	47%	75	161
	neuporabniki interneta	11%	2	18
	skupaj	43%	77	179
na video kasetah	uporabniki interneta	12%	20	162
	neuporabniki interneta	11%	2	18
	skupaj	12%	21	179
na audio kasetah	uporabniki interneta	11%	17	162
	neuporabniki interneta	6%	1	18
	skupaj	10%	18	179
na internetu	uporabniki interneta	72%	117	162
	neuporabniki interneta*	29%	5	18
	skupaj	68%	122	179
na internem računalniškem sistemu organizacije (intranet)	uporabniki interneta	26%	42	161
	neuporabniki interneta*	23%	4	18
	skupaj	26%	46	178

Opomba: Med neuporabnike interneta štejemo tudi tiste respondente, ki uporabljajo internet manj kot mesečno.

Seveda pa je uporaba različnih tehnologij odvisna tudi od vrste izobraževanja. Tako osnovnošolci, dijaki in študenti ter tisti, ki se izpolnjujejo in samoizobražujejo s ciljem, da se pripravijo na svojo poklicno prihodnost, v večji meri uporabljajo internet pri svojem izobraževanju (Slika 14).

Slika 14: Uporaba informacij in pripomočkov za izobraževanje med respondenti, ki so se izobraževali v zadnjih 4 tednih, glede na vrsto izobraževanja (RIS – december 2004, n=179)

V nadaljevanju pa predstavljamo socio-demografske značilnosti respondentov, ki so pri svojem izobraževanju uporabljali različne informacijsko-komunikacijske tehnologije (Tabela 13).

Pri izobraževanju so v večji meri uporabljali informacije in gradiva na CD-ROMu:

- moški,
- stari od 30 do 49 let,
- vsaj srednješolsko izobraženi,
- zaposleni in šolajoči,
- vsaj tedenski uporabniki interneta,
- dolgoletni uporabniki interneta,
- respondenti, ki znajo angleško.

Informacije in gradiva na internetu pa so pri svojem izobraževanju v večji meri uporabljali:

- ženske,
- mlajši,
- bolj izobraženi,
- šolajoči in zaposleni,
- intenzivni uporabniki interneta,
- respondenti, ki znajo angleško,
- mesečni bralci računalniških revij.

Na internem računalniškem sistemu organizacije pa se je izobraževalo več:

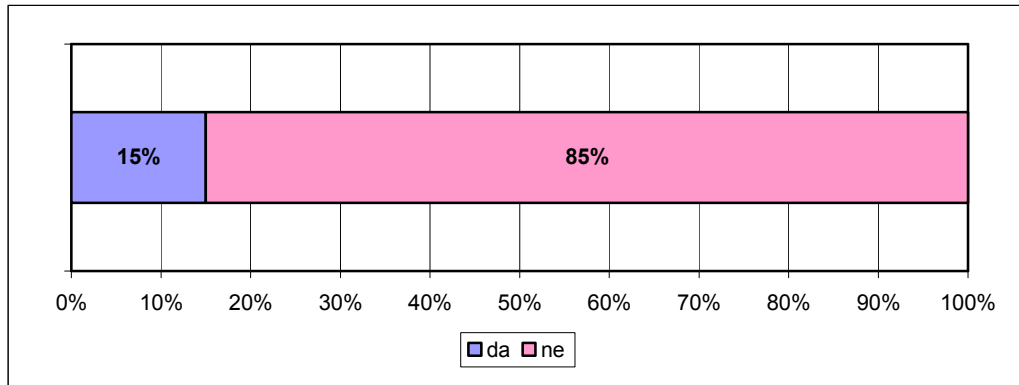
- starih od 30 do 49 let,
- respondentov s končano višjo ali visoko šolo,
- respondentov iz osrednje Slovenije in gorenjske regije,
- zaposlenih,
- vsaj mesečnih uporabnikov interneta,
- respondentov, ki dobro znajo angleško,
- vsaj občasnih bralcev računalniških revij.

Tabela 13: Socio-demografske značilnosti za uporabo informacij in pripomočkov za izobraževanje med respondenti, ki so se izobraževali v zadnjih 4 tednih; deleži odgovorov »da« (RIS, december 2004, n=179)

Ali ste pri tem uporabljali informacije in gradiva...		na CD-ROMu	na video kasetah	na audio kasetah	na internetu	na internem računalniškem sistemu organizacije (intranet)	skupaj n
		% odgovorov »DA«					
SPOL	moški	48%	12%	11%	64%	26%	88
	ženski	39%	12%	9%	72%	26%	91
STAROST	10 do 14 let	44%	28%	16%	84%	28%	25
	15 do 19 let	39%	7%	10%	71%	13%	31
	20 do 29 let	37%	3%	5%	74%	18%	48
	30 do 49 let	52%	12%	9%	65%	39%	58
	nad 49 let	32%	24%	22%	29%	25%	16
IZOBRAZBA	osnovna šola	18%	40%	18%	18%	18%	8
	poklicna šola	16%	0%	11%	41%	10%	22
	srednja šola	49%	9%	10%	65%	30%	37
	višja in visoka šola	55%	11%	7%	68%	46%	37
	šolajoči	45%	14%	11%	83%	20%	75
REGIJA	osrednja Slovenija	49%	14%	10%	67%	33%	53
	vzhodno štajerska (MB)	55%	15%	4%	68%	23%	29
	savinjska (CE)	42%	6%	6%	55%	23%	18
	gorenjska	49%	2%	14%	73%	35%	23
	goriška	29%	8%	17%	76%	10%	12
	obalna	12%	8%	18%	76%	21%	14
	dolenjska	29%	10%	5%	66%	18%	18
	Prekmurje	49%	33%	16%	69%	26%	12
STATUS	zaposleni	46%	8%	9%	62%	35%	91
	nezaposleni/brezposelni	32%	21%	29%	40%	0%	7
	upokojenci	0%	57%	0%	0%	0%	3
	osnovnošolci	44%	28%	16%	84%	28%	25
	dijaki	39%	7%	11%	77%	11%	27
	študenti	52%	8%	4%	88%	22%	24
UPORABA INTERNETA	večkrat dnevno	51%	6%	5%	77%	30%	72
	skoraj vsak dan	63%	0%	8%	82%	31%	26
	nekajkrat tedensko	44%	22%	13%	69%	18%	46
	nekajkrat mesečno	16%	30%	31%	50%	22%	18
	manj kot 1 krat na mesec	0%	0%	0%	0%	0%	1
	ne uporablja interneta	13%	10%	6%	31%	25%	17
UPORABLJA INTERNET OD ...	1996 in prej	61%	10%	6%	73%	42%	21
	1997 - 1998	57%	9%	16%	86%	31%	22
	1999 - 2000	41%	7%	11%	66%	25%	47
	2001 - 2002	43%	14%	7%	81%	21%	45
	2003 - 2004	41%	24%	17%	55%	20%	24
ZNANJE ANGL. JEZIKA	sploh ne znam	31%	15%	14%	59%	18%	62
	zelo slabo, delno	51%	8%	10%	72%	33%	60
	v glavnem znam, znam tekoče	66%	14%	8%	89%	36%	42
BRANJE RAČ. REVIJ	nikoli	29%	28%	23%	29%	0%	6
	občasno	40%	7%	11%	58%	24%	61
	mesečno	42%	11%	9%	76%	28%	74
skupaj		43%	12%	10%	68%	26%	179

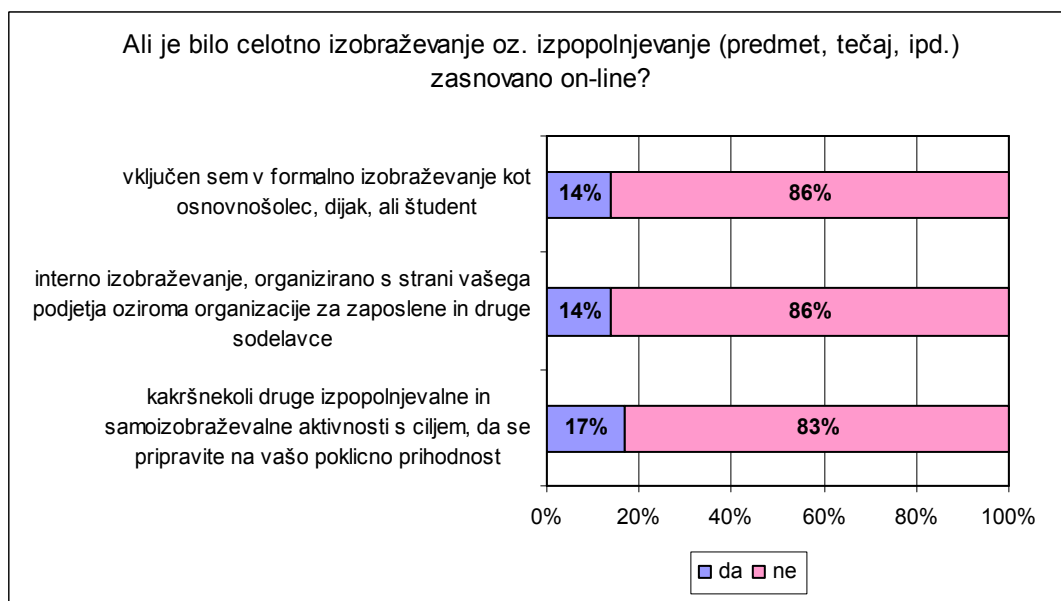
3.5. On-line izobraževanje

Mesečne uporabnike interneta, ki so pri svojem izobraževanju uporabljali informacije in gradiva na internetu in internem računalniškem sistemu organizacije (intranet), smo vprašali, ali je bilo celotno izobraževanje oz. izpopolnjevanje (predmet, tečaj, ipd.) zasnovano on-line. Pritrdilno je odgovorilo 15% vprašanih (Slika 15).

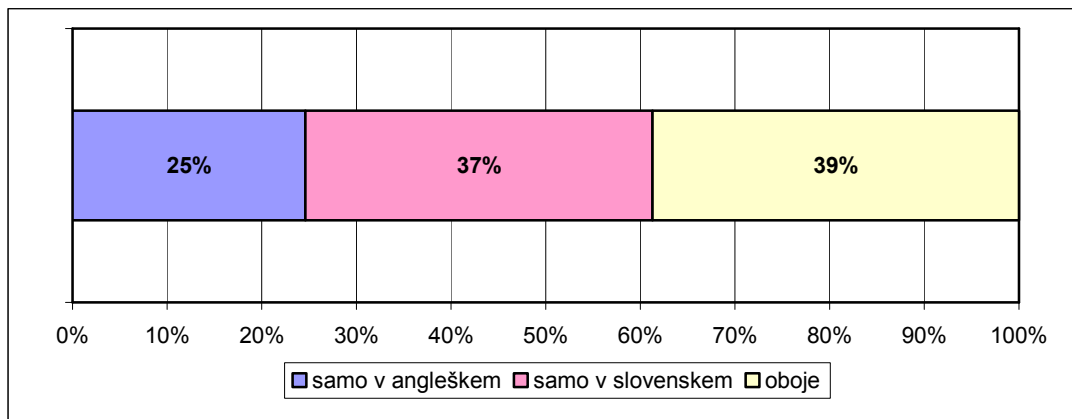
Slika 15: »Ali je bilo celotno izobraževanje oz. izpopolnjevanje (predmet, tečaj, ipd.) zasnovano on-line?«; med mesečnimi uporabniki interneta, ki so pri svojem izobraževanju uporabljali informacije in gradiva na internetu in internem računalniškem sistemu organizacije (RIS – december 2004, n=122)

Na naslednji sliki (Slika 16) pa je predstavljen delež tistih, ki so se on-line izobraževali, glede na vrsto izobraževanja oz. izpopolnjevanja.

Slika 16: On-line izobraževanje med mesečnimi uporabniki interneta, ki so pri svojem izobraževanju uporabljali informacije in gradiva na internetu in internem računalniškem sistemu organizacije glede na vrsto izobraževanja (RIS – december 2004, n=122)

Respondente, ki so odgovorili, da je bilo celotno izobraževanje oz. izpopolnjevanje (predmet, tečaj, ipd.) zasnovano on-line, smo vprašali še, ali je bilo to on-line izobraževanje v slovenskem ali angleškem jeziku, in, s katerega področja je bilo to on-line izobraževanje. Četrtnina respondentov (25%) se je on-line izobraževala samo v angleškem jeziku, dobra tretjina (37%) samo v slovenskem jeziku, dve petini (39%) pa v obeh jezikih.

Slika 17: »Je bilo to on-line izobraževanje v slovenskem ali angleškem jeziku?«; med mesečnimi uporabniki interneta, ki so pri svojem izobraževanju, ki je bilo v celoti zasnovano on-line, uporabljali informacije in gradiva na internetu in internem računalniškem sistemu organizacije (RIS – december 2004, n=13)

V spodnji tabeli (Tabela 14) so zapisana področja, na katerih so se respondenti on-line izobraževali.

Tabela 14: »S katerega področja je bilo to on-line izobraževanje?«; med mesečnimi uporabniki interneta, ki so pri svojem izobraževanju, ki je bilo v celoti zasnovano on-line, uporabljali informacije in gradiva na internetu in internem računalniškem sistemu organizacije (RIS - december 2004, n=15)

<i>Področja on-line izobraževanja:</i>	<i>n</i>
ekonomija	2
andragogika	1
ekonomija, družboslovje, jezikoslovje	1
ekonomsko področje, davčno svetovanje	1
farmacija	1
kodeks uporabe informacij v farmacevtske namene	1
komerciala	1
medicina	1
podjetništvo	1
računovodstvo	1
telekomunikacije	1
tuj jezik, geografija, fizika	1
varovanje podatkov, politika obnašanja znotraj družbe	1
zgodovina	1

3.6. Mednarodna raziskava o izobraževanju (CRONOS)

Eurostat je v bazi Cronos objavil rezultate ankete o IKT, ki je potekala po enotni metodologiji v državah EU spomladi 2004. V Sloveniji je podatke zbiral Statistični urad (SURs) na terenu med 13. in 26. aprilom. Gre za prvo uradno anketo EU, ki primerja IKT Slovenije z ostalimi državami EU. Za nekatere države EU podatki v času pisanja poročila (maj 2005) še niso objavljeni.

V naslednji tabeli (Tabela 50) so predstavljeni podatki s področja izobraževanja za države EU-25. Za vsako vrsto komuniciranja so predstavljeni odstotki med vsemi respondenti v starostni skupini od 16 do 74 let (*percentage of individuals*) in odstotki med respondenti, ki so uporabljali internet v zadnjih 3 mesecih (*percentage of individuals who used Internet in the last 3 months*). Pri vseh treh vrstah izobraževanja, pri katerih so udeleženci uporabljali internet: formalne izobraževalne dejavnosti (šola, univerza, itd.) (*formalised educational activities (school, university, etc.)*), druge izobraževalne dejavnosti, povezane z zaposlitvijo (*other educational courses related specifically to employment opportunities*) in dejavnosti, kot so tečaji, delavnice (*post educational courses*) Slovenija zaostaja za povprečjem Grčije, Madžarske, Velike Britanije, prehitveva pa Dansko, Avstrijo, Poljsko, Portugalsko, Švedsko, Irsko in Norveško.

Med osebami v Sloveniji, ki so uporabljale internet v zadnjih 3 mesecih, jih je 26.8% v zadnjih 3 mesecih uporabljalo internet za formalno izobraževanje (šola, univerza, ipd.). Med vsemi respondenti (16-74 let) pa se je 9.9% oseb v zadnjih 3 mesecih formalno izobraževalo prek interneta.

Tabela 15: Izobraževanje (CRONOS, EU-25)

	Percentage of individuals who used Internet, in the last 3 months, for formalised educational activities (school, university, etc.)		Percentage of individuals who used Internet, in the last 3 months, for other educational courses related specifically to employment opportunities		Percentage of individuals who used Internet, in the last 3 months, for post educational courses	
	Percentage of individuals who used Internet in the last 3 months	Percentage of individuals	Percentage of individuals who used Internet in the last 3 months	Percentage of individuals	Percentage of individuals who used Internet in the last 3 months	Percentage of individuals
EU-25	21.1	10.5	:	:	:	:
EU-15	21.0	11.5	19.5	10.6	22.4	12.2
Czech Republic	:	:	:	:	:	:
Denmark	18.6	14.1	5.1	3.9	6.8	5.2
Germany	20.0	12.2	21.6	13.2	34.7	21.2
Estonia	40.8	20.6	:	:	:	:
Greece	39.6	7.8	18.4	3.6	26.6	5.2
Spain	17.3	7.0	14.2	5.7	11.4	4.6
Ireland	:	6.9	:	3.6	:	2.2
Cyprus	30.2	9.6	8.4	2.7	15.5	5.0
Latvia	26.2	8.7	11.6	3.8	6.5	2.2
Lithuania	67.0	19.6	:	:	:	:
Luxembourg	20.7	13.5	34.8	22.7	6.7	4.4
Hungary	36.1	10.0	21.6	6.0	16.1	4.5
Austria	16.1	8.4	2.6	1.4	5.8	3.0
Poland	12.1	3.5	2.6	0.7	2.4	0.7
Portugal	20.3	5.9	3.7	1.1	4.1	1.2
Slovenia	26.8	9.9	10.1	3.7	10.3	3.8
Finland	29.0	20.4	3.9	2.8	7.9	5.5
Sweden	5.1	4.2	2.0	1.7	2.0	1.6
United Kingdom	26.5	16.6	29.4	18.4	21.1	13.3
Bulgaria	20.9	3.3	13.5	2.1	2.7	0.4
Turkey	40.2	5.3	8.2	1.1	14.1	1.9
Iceland	7.9	6.5	6.4	5.3	2.4	2.0
Norway	3.9	2.9	3.1	2.3	1.6	1.2

3.7. Izobraževanje aktivnega prebivalstva (SIBIS)

Spomniti velja tudi na ne več najnovejšo, vendar izčrpno študijo iz leta 2003, ki je pokazala, da Slovenija na področju e-izobraževanja aktivnega prebivalstva nekoliko zaostaja za povprečjem držav EU-15, vendar pa je visoko nad povprečjem držav takratnih 10 pridruženih članic EU. Raziskava SIBIS² je potekala v začetku leta 2003 v takratnih 15 državah Evropske unije (EU-15), 10 pridruženih članicah EU (NAS-10), v ZDA in Švici. Med drugim je raziskava pokrila tudi področje izobraževanja in izpopolnjevanja.

V nadaljevanju podajamo nekaj osnovnih ugotovitev raziskave.

- V Sloveniji je bila slaba petina (18%) aktivnega prebivalstva v zadnjih 4 tednih vključena v izobraževanje s področja njihovega dela (zaposlitve), ki ga je organiziral njihov delodajalec ali druga organizacija. Povprečje držav EU-15 je 23%, povprečje takratnih pridruženih članic (NAS-10) pa je 10%.
- Četrtnina (24%) aktivnega prebivalstva v Sloveniji je vključena v samoizobraževanje, ki je povezano z njihovim delom (EU-15: 32%, NAS-14%).
- V kakršnokoli izobraževanje ali samoizobraževanje s področja njihovega dela je v Sloveniji vključena tretjina (30%) aktivnega prebivalstva (EU-15: 41%, NAS-10: 19%).
- Dvajsetina (4%) aktivnega prebivalstva v Sloveniji je pri izobraževanju, povezanem z njihovim delom, uporabljala *online* elektronsko gradivo, 3% *offline* elektronsko gradivo, 93% pa ni bilo vključenih v e-izobraževanje.

² poročilo je dostopno na: http://www.sibis-eu.org/files/Sibis_Pocketbook_updt.pdf

No. 69 Participation of labour force in lifelong learning

Share of employed population who participate in work-related training provided by employer or other organisations

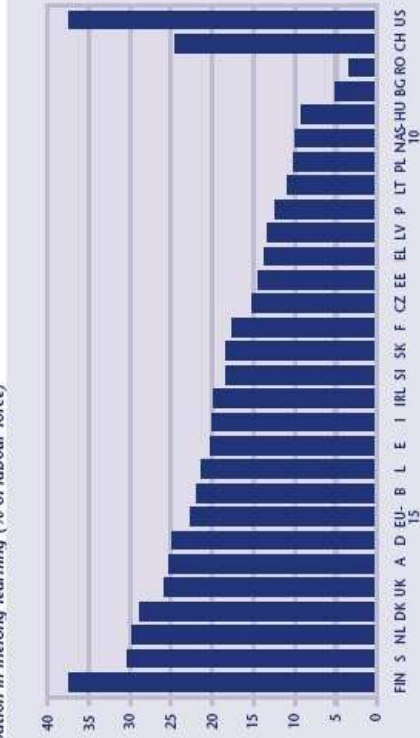
	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	EU-15	BG	CZ	EE	HU	LT	LV	PL	RO	SI	SK	NAS-10	CH	US
Participated in last 4 weeks	22	29	25	14	20	17	20	20	21	30	25	12	37	30	26	23	5	15	14	9	11	13	10	4	18	18	10	24	37
Did not participate in last 4 weeks	77	71	75	86	80	83	80	80	78	70	73	87	63	70	74	77	90	78	86	91	78	77	89	96	79	75	87	71	63
Don't know	1	1	0	-	-	-	0	-	0	-	2	1	-	0	-	0	5	7	-	-	11	10	1	-	3	7	3	5	-

Base: Labour force, weighted column percentages

Questions: C2, C9b

Sources: SIBIS GPS 2002, SIBIS GPS-NAS 2003

Participation in lifelong learning (% of labour force)

This data is based on a questionnaire module which asks respondents whether they have participated in training in the preceding four weeks. The module focuses on work-related training only, and was put to workers with a contract of employment as well as to the self-employed and the unemployed. Results show marked differences between countries, with the US, Finland, and Sweden as the only countries where more than 30% of the labour force where involved in work-related training provided either by their company or by some other organisation. The Netherlands and Denmark follow next, while in Portugal and Greece less than 15% of the labour force participate in this type of lifelong learning. In the Newly Associated States the average is 10%, with rates in Bulgaria and Romania as low as 4% to 5%.

No. 70 Self-directed learning of labour force

Share of employed population who participate in work-related self-learning

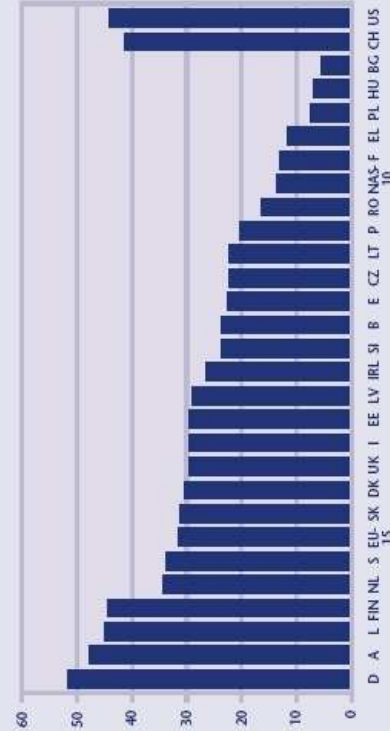
	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	EU-15	BG	CZ	EE	HU	LT	LV	PL	RO	SI	SK	NAS-10	CH	US
Participated in last 4 weeks	23	30	52	12	23	13	26	29	45	34	48	20	44	34	30	32	6	22	29	7	22	29	7	16	24	31	14	41	44
Did not participate in last 4 weeks	75	69	48	88	77	87	73	70	55	66	51	79	55	66	70	68	90	70	71	93	66	60	91	83	72	61	83	53	56
Don't know	2	1	1	-	0	-	0	0	-	-	2	1	0	1	-	0	5	7	-	1	12	11	1	0	4	7	3	6	0

Base: Labour force, weighted column percentages

Questions: C14a, C14b

Sources: SIBIS GPS 2002, SIBIS GPS-NAS 2003

Self-directed learning (% of labour force)

Self-directed learning is an important means to acquire work-related skills, as it can be better adapted to individual skill requirements and time schedules than formal training courses. In most countries, a significantly higher share engage themselves in work-related self-directed learning than in training provided by outside organisations (such as further training courses). Learning that is not work-related is excluded since it cannot be distinguished satisfyingly from other leisure activities. Additional data would be needed to give information about the intensity of such learning activities. Self-learning defined as such is most popular in Germany (52% of the labour force), Austria (48%), Luxembourg (45%), the US and Finland (both 44%). Among the candidate countries from Central and Eastern Europe, Slovakia, Estonia and Latvia show the highest rates with roughly 30% of the labour force engaged in work-related self-learning.

No. 71 Recent participation in any learning

Share of employed population who participate in any work-related training or self-learning

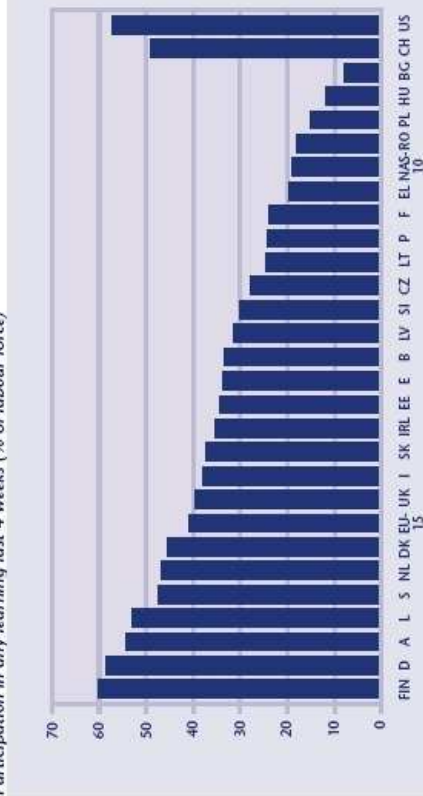
	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	EU-15	BG	CZ	EE	HU	LT	LV	PL	RO	SI	SK	NAS-10	CH	US
Has learned last 4 weeks	33	45	58	19	33	24	35	38	53	46	54	24	60	47	39	41	8	28	34	12	24	31	15	18	30	37	19	49	57
Has not learned last 4 weeks	65	53	41	81	67	76	65	62	47	54	44	75	40	53	61	59	87	65	66	88	64	58	84	82	67	56	78	47	43
Don't know	2	1	1	-	-	-	0	0	0	-	2	1	-	0	-	0	5	7	-	0	12	11	1	0	4	7	3	5	-

Base: Labour force, weighted column percentages

Questions: C2, C9b, C14a, C14b

Sources: SIBIS GPS 2002, SIBIS GPS-NAS 2003

Participation in any learning last 4 weeks (% of labour force)

A significant share of the labour force are participating in work-related lifelong learning, which includes both self-directed learning and training provided by third parties such as employers, unions and public employment services. While not giving any information on the type, intensity and field of these activities, the data show that a high percentage of workers is in the process of preparing for the adaptation of skills to the fast-changing requirements which are a key feature of the Information Society. More than half of the labour force in Finland, Germany, the US, Austria and Luxembourg have updated or extended their work-related skills in the four weeks preceding the survey. Even in the EU countries with the lowest spread of work-related learning activities, between one fifth and a quarter have done so. It seems that the Newly Associated States need to catch up on this indicator since their average is below the EU country with the lowest share (Greece).

No. 72 Usage of eLearning

Share of employed population who used electronic learning material for work-related learning

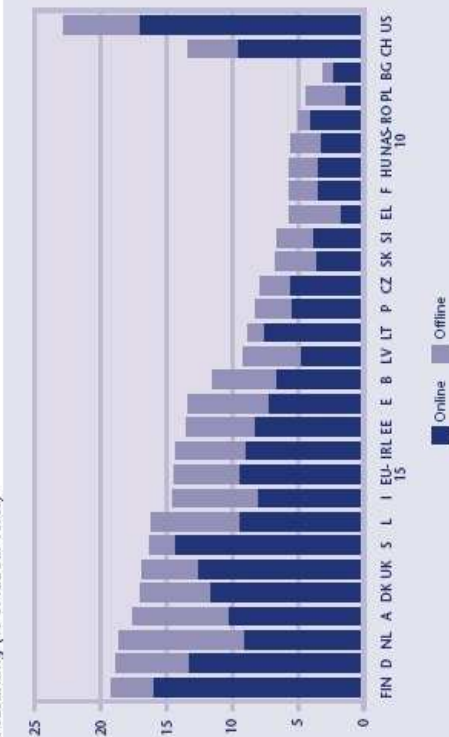
	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	EU-15	BG	CZ	EE	HU	LT	LV	PL	RO	SI	SK	NAS-10	CH	US
Online	7	12	13	2	7	3	9	8	9	9	10	5	16	14	13	9	2	6	8	3	8	5	1	4	4	4	3	10	17
Offline	5	5	6	4	6	2	5	7	7	10	7	3	3	2	4	5	1	2	5	2	1	4	3	1	3	3	2	4	6
No eLearning	87	83	81	94	87	94	86	85	83	81	82	92	81	84	83	85	96	91	87	94	90	88	93	95	93	92	93	87	77
Don't know if eLearning	1	-	-	-	-	-	-	0	1	-	-	-	-	-	0	0	1	1	-	-	1	3	2	-	-	1	-	-	

Base: Labour force, weighted column percentages

Questions: C18a, C18b, C19a, C19b

Sources: SIBIS GPS 2002, SIBIS GPS-NAS 2003

Usage of eLearning (% of labour force)

eLearning can play a decisive role in delivering learning systems which meet the demands of today's workers - and the unemployed. SIBIS distinguishes between two broad groups of eLearning technologies: offline eLearning (comprising multi-media learning material such as computer programmes on diskettes, video tapes and CD-ROMs) and online eLearning (learning content being provided online through the Internet or the computer network of the employing organisation or school/ university). The share of the labour force that uses eLearning is 15% on average in the EU and 5% in the NAS, both of which is much lower than the 23% reached in the US.